

ကညီဂွံဝီခွဲးယာ်ကရူာ်

မၤနီၣ်မၤပါတၢ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးပှၤဂွံဝီခွဲးယာ်လၢကီၢ်ပယီၤခိၣ်န့ၣ်သဝီပူၤ

လၢခဲးပတုဘၣ် ၂၀၂၁ နံၣ် KHRG အလံာ်တၢ်ကစီၣ်(၁၆)ဘၣ်တဘျီ

တၢ်ထံၣ်စိ

ကညီဂွံဝီခွဲးယာ်ကရူာ် KHRG အံၤ အတၢ်ထံၣ်စိအိၣ်ဝဲလၢ ခါဆူညါအဂီၢ် ကီၢ်ပယီၤပူၤန့ၣ်သဝီဖိတဖၣ် ကန့ၣ်ဘၣ်ပှၤဂွံဝီခွဲးယာ် ဒီးတၢ်တီတၢ်တြၢ် အလၢအပှၤန့ၣ်လီၤ.

ကညီဂွံဝီခွဲးယာ်ကရူာ်အတၢ်စံၣ်စိၤဂံၢ်ထံး

ကညီဂွံဝီခွဲးယာ်ကရူာ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၣ်ဝဲ ၁၉၉၂ နံၣ် ဒီး မ့ၢ်ဝဲလီၢ်ကဝီၤကရၢသဘျီတဖၣ်လၢ အအၢၣ်လီၤဟ့ၣ်လီၤအသးလၢ ကမၤဂ့ၤထီၣ် ပှၤဂွံဝီခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤ ခိဖျိ မၤနီၣ်မၤပါသဝီဖိတဖၣ်အကလုာ်, ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ် အတၢ်သ့ တၢ်ဘၣ်တဖၣ်လၢကမၤန့ၣ်, ယုၤန့ၣ်ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအခွဲးအယာ်အဂီၢ်ဒီး ဟံၣ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီးသဝီဖိတဖၣ် ဒ်သိးကမၤဂ့ၤထီၣ်အဝဲသ့ၣ် အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်လၢ ကဒိသးဒၤလီၤအနီၣ်ကစၢ်သး လၢတၢ်မၤ ပယုၤတဖၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤပယုၤပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ် ကျိၤလၢ ပဒီးန့ၣ်ဘၣ်အိၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ရၢလီၤ အိၣ်သက့ၤဆး ဒး လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပညိၣ်

ကညီဂွံဝီခွဲးယာ်ကရူာ် KHRG အံၤ မ့ၢ်ဝဲဂံၢ်ခိၣ်ထံးကရၢသဘျီတဖၣ် လၢ အအၢၣ်လီၤအသးလၢ ကမၤဂ့ၤထီၣ် ပှၤဂွံဝီခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကီၢ်ပယီၤပူၤ ခိဖျိတၢ်မၤနီၣ်မၤပါသဝီဖိအကလုာ်တဖၣ် ဒီးဆိၣ်ထွဲ မၤစၢၤ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢကမၤန့ၣ်, ယုၤန့ၣ်ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိ အခွဲးအယာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပတၢ်တိာ်ဟံၣ်အိၣ်ဝဲလၢ သဝီဖိအတၢ်သ့ တၢ်ဘၣ်ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ် ကအါထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်ယုၤန့ၣ် ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိ အခွဲးအယာ်အဂီၢ်ဒီး မၤလီၤတၢ်သဝီဖိ အကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ်, အတၢ်ယု ထီၣ်လၢအကါဒိၣ်တဖၣ်ဒီး အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်လၢ ကလုာ် ဘၢပှၤလၢအိၣ်ဒီး တၢ်စိတၢ်ကမိၤလၢ အမၤတၢ်ဆၢတဲာ်တဖၣ်ကန့ၢ်ဝဲ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဘၣ် လီၢ်ကဝီၤဒီး ထံဂ့ၤကီၢ်ဂၤတၢ်ကရၢ ကရိသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဝဲ သဝီဖိအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢ အသ့ဝဲလၢ တၢ်တြိဆၢလီၤက့ၤနီၣ်ကစၢ်သးအဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤလၢညါ

ပသးခုလၢ ပထုးထီၣ်ဘၣ်ကဒီးလံာ်တၢ်ကစီၣ်ပှၤထီၣ်ဝဲ ၁၆ ဝီတဝီန့ၣ်လီၤ. လံာ်တၢ်ကစီၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ကွဲးအိၣ်တနံၣ်ခံဘျီန့ၣ်လီၤ. လံာ်တၢ်ကစီၣ် လၢ အဘၣ်တၢ်ကွဲးအိၣ်ခဲအံၤတဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ပံးန့ၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ စးထီၣ်ဝဲ လၢယန့ၣ်အါရံး ၂၀၂၁ နံၣ် တုၤလၢယုၤ ၂၀၂၁ နံၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်နကထံၣ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ တၢ်ကဲထီၣ်သးလၢ အပူၤကွံာ်တနီၤ လၢဘၣ်တၢ်ကွဲးဟံၣ်ဖျါအိၣ်ဝဲ မ့ၢ်လၢတၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ် တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်အိၣ်လၢ ယုၤလၢအတီၢ်ပူၤ အဆၢတီၢ်ပူၤအယိန့ၣ်လီၤ.

KHRG အလံာ်တၢ်ကစီၣ်တဘျီအံၤ မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ကွဲးဟံၣ်ဖျါတၢ်ကစီၣ်လၢ အအိၣ်ဟဲလၢကညီကီၢ်ရၢၣ်န့ၣ်အပူၤဒီး လၢတၢ်ကွဲးတဖၣ်အကျါ တၢ်မၤဘၣ်ဒိပှၤဂွံဝီခွဲးယာ်တခါစုာ်စုာ် အတၢ်ဂ့ၢ်ကိသ့ၣ်တဖၣ် လၢကီၢ်ရၢၣ်ကိးဘၣ်ဒဲးအပူၤ အိၣ်ဝဲဒၣ်ဒီး အတၢ်လီၤ ပလိာ်လိာ်သး ဒီးတၢ်လီၤဆိလိာ်သး အိၣ်ဝဲအါမးအဂီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢပတြၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်စုာ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

လၢလံာ်တၢ်ကစီၣ်တဘျီအံၤအပူၤ တၢ်ဂ့ၢ်လၢအပၣ်ယုာ် သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ ခိရိန့ၣ်တၢ်ဆါအတၢ်အိၣ်သး, သုးအတၢ်ပံးဆုၣ်တၢ်ဆိ တၢ်ကမိၤဒီးအတၢ်မၤတရီတပါပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်တဖၣ်, သ့ၣ်ထံးမုာ်ခွါတဖီၣ်ဆုၣ်မၤတရီတပါတဖၣ်, သုးအတၢ်မၤသံတၢ်, ဟီၣ်လၢမ့ၢ်ပိာ်အတၢ်ဂ့ၢ်ကိးဒီး သုးအတၢ်မၤဆုၣ်န့ၣ်သဝီဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢလံာ်တၢ်ကစီၣ်တဘျီအံၤအပူၤ ဝဲလၢတၢ်ကွဲးဖျါထီၣ်သဝီဖိအကလုာ်အဆၢကတီၢ် လၢသဝီဖိအတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ် ပကွဲးလီၤဘၢက့ၤ **သဝီအမံၤဒီး သဝီဖိအမံၤ** လၢလံာ်မဲာ်ဖျါၣ်ဒ်အမ့ၢ် က..., ခ...,ဂ... သ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးတၢ်သုတသ့ၣ်ညါလၢ အမ့ၢ်မတဂၤ ဒီးအအိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲးလဲၣ်တဂ့ၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢခံကတၢ် ပနာ်လၢပှၤဖးတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကသ့ၣ်ညါဘၣ်တၢ်မၤဘၣ်ဒိပှၤဂွံဝီခွဲးယာ် အတၢ်အိၣ်သးလၢ ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤ ထံးအပူၤဒီး ပနာ်စုာ်ကိးလၢပှၤဖးတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကပလၢာ်ဘၣ်ဝဲ သဝီဖိလၢ အအိၣ်လၢကီၢ်ရၢၣ်တဘျီစုာ်စုာ်အပူၤအတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လိာ်ကဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ခိရိန့ၣ်တၢ်ဆါဘၣ်ကူဘၣ်ကံ

Action Myanmar (MAM), ဦး Norwegian Refugee Council (NRC) သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢကီၢ်ရၣ်န့ၣ်ဘၣ် အံၤအပူၤ လၢတၢ်ကဒိသဒါဝဲ ခိရိန့ၣ်တၢ် ဆါအံၤအဂီၢ် တၢ်ကရၢကရိအိၣ်ဒီးဝဲတနီၤ လၢ တၢ်တယၢၤထီၣ်အမံၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ မၤစၢၤဝဲတၢ် တဆံးတက့ၢ် အိၣ်ဝဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ် လီၤ.

တၢ်ကရၢကရိတဖၣ်အံၤ တနီၤဟ့ၣ်နီၤလီၤ ဝဲ တၢ်ဒိသဒါအပိးအလီၤ နီၤအမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ် တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ် လံာ်ဘျးလီၤတဖၣ်, တၢ်ကမၤကဆိစ့ၢ်ပိးလီၤ, ချါသိ, တၢ်ကးဘၢ နါဒုဒီးတၢ်သ့ၣ်ကဆိစ့ၢ်အထံ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ် အိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢ တၢ်အိၣ်တၢ်

အိတဖၣ်တခါမ့ၢ်ဝဲ ဟုသး, သိ, ညၣ်ဒါ, ဆိဒံၣ်, ထံအိ ဒီးကျိၣ် စ့ၢ်မၤစၢၤတဆံး တက့ၢ်န့ၣ်လီၤ. လိာ်ကဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဝဲဖျါစ့ၢ်ကိးဝဲလၢ တၢ်ကရၢ ကရိတဖၣ်အံၤ ဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤထဲဒၣ် ပုၤလၢ အဘၣ်နးဘၣ်ဖိၣ်နီၢ်နီၢ် ဘၣ်ဆၣ် တၢ်အံၤတမ့ၢ်တၢ်အကူအလၢလၢ ပုၤကိးဂၤဒီးအဂီၢ်ဘၣ်.

မ့ၢ်လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သိ, တၢ်ဘျးဒီး တၢ်ဟံလီၤတၢ်ကလုာ်တခါ ခုၣ်အဲၣ် ယုၣ်ပဒိၣ် ဒီးပယီၤပဒိၣ်တဖၣ် အါတက့ၢ်တီခိၣ်ရိၣ်ဝဲဒီးပံးစ့ၣ်ကျဲ ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢထံကီၢ်ဒိတဘျးညါအပတီၢ် နီၤအမ့ၢ် လိာ်ကဝီဒီးထံကီၢ် ခိၣ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် တြိယာ်ဝဲတၢ်လဲၤတၢ်က့ၢ်ဒီး တၢ်ဟံဖိၣ်ထီၣ်သး အါဒ် အါဂၤဒ်သိးတၢ်ကဒိသဒါဝဲတၢ်ဆူးတၢ်ဆါအတၢ်ရၢလီၤသးအဂီၢ်န့ၣ် အိၣ်ဒီးဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဆူၣ် အိၣ်ချ့ဝဲကျိၣ် ရၢလီၤတၢ်ကလုာ်လၢ တၢ် တဘျးဟံဖိၣ်ထီၣ်သး ဒိဖုဒိဂီၢ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်သန့က့, သဝိဖိ တဖၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ထံဂ့ၢ်ကီၢ်သးပၣ်တံၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤဆူလီၤကဝီၤ ပုၤလၢ တၢ်ကွဲန့ၣ်ကမ့ၢ်သးအဂီၢ်အခါ တလူၤပိာ်ထွဲဝဲ တၢ်ဒိသဒါတၢ်ဆါ အကျိၣ် ကျဲသန့ဘၣ်. သဝိဖိလၢကစၢ်ဒိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဘျးဒဲဝဲကီၢ်ရၣ် တဖၣ် ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ “ပဲဒု ပကလဲၤထီၣ်ဘါယုၤ, ဟ်ဖိၣ်ထီၣ်သး အါဂၤတန့ၢ်ဘၣ်. သန့က့ ပထံၣ်လၢ ထံဂ့ၢ်ကီၢ်သးပၣ်တံၣ်တဖၣ် ဟးကွဲန့ၣ်ကမ့ၢ်သးအခါ ဟးဝဲဒိန့ၣ် ဒီး သဝိခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်ကိးဖိၣ်ဝဲသဝိဖိ ဘျးကလၢာ်ယုၣ်ယုၣ် လၢကလဲၤကန့ၣ် ပုၤဝဲလီၤတၢ်အဂီၢ်လီၤ.”

တၢ်ဒိသဒါဝဲတၢ်ဆါအဂီၢ်တၢ်ကရၢကရိတနီၤ ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဒိသဒါတၢ်ဆါ

မ့ၢ်လၢ တၢ်ကတြိဆါဒီး ဒိသဒါခိရိန့ၣ်တၢ်ဆါအဂီၢ် လီၤဆိဒၣ်တၢ် လိာ်ကဝီဒီးတၢ်ကရၢကရိဒီး ကရၢသဘျးတဖၣ် ဟ့ၣ်ဝဲတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ် န့ၣ်လီၤ. တကးဒီးဘၣ် တၢ်ကရၢကရိတနီၤ ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဒိသဒါတၢ်ဆါ တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ်တၢ်သိၣ်လိ တကတီၢ်ယီၤ နီၤလီၤယုၣ်စ့ၢ်ကိး တၢ်ဒိသဒါ တၢ်ဆါအပိးအလီၤ ယုၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်အိတဆံးတက့ၢ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. နီၤ န့ၣ်အသိး တၢ်ကရၢကရိတနီၤ တဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ်တၢ်ဒိသဒါတၢ် မၤလိဘၣ်, နီၤလီၤဒၣ်ထဲ တၢ်ဒိသဒါခိရိန့ၣ်တၢ်ဆါအပိးအလီၤန့ၣ် အိၣ်ဝဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. လိာ်ကဝီတၢ်ကရၢကရိ ပၣ်ယုၣ်ပၣ်ဂီၢ်လၢ တၢ်ဆိၣ် ထွဲမၤစၢၤတၢ်ဒိသဒါဒီး တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ်တဖၣ်လၢ ကညီကီၢ် ရၣ်န့ၣ်ဘၣ်အပူၤလၢ KHRG သ့ၣ်ညါထွဲဝဲသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ဝဲ ကညီကူၣ်သ့ ဆဲးလၢဝဲကျိၣ် (KECD), ကညီဆူၣ်ချ့မၤစၢၤဝဲကျိၣ်(KDHW), ကညီ ပိာ်မုၢ်ကရၢ (KWO), ထံလိာ်ကီၢ်ပူၤကညီယုၣ်မုးဟးဖျိးကမံးတံာ် (CI-DKP), ထၢၣ်ဝံချၢတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ကရၢ(BPHWT), Medical

တၢ်ကရၢကရိတဖၣ်အံၤ တနီၤဟ့ၣ်နီၤလီၤ

KHRG ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်ဘၣ်ယး ပုၤဘၣ်ကူဘၣ်ကံခိရိန့ၣ် တၢ်ဆါအိၣ်ဝဲလၢ KHRG ဟူးဂဲဟံၣ်က ဝီၤအပူၤ ဘၣ်ဆၣ်ပတဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်.

တၢ်မ့ၢ်သ့ၣ်ညါလၢ လိာ်ကဝီပူၤတၢ်ဆူးတၢ်ဆါဘၣ်ကူဘၣ်ကံအံၤ အိၣ် ထီၣ်ဝဲလဲန့ၣ် လိာ်ကဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် တနီၤလူၤပိာ်မၤထွဲဝဲ တၢ်ဒိသဒါအ တၢ်ဘျးခိဖျိ တၢ်သိးတၢ်ကးဘၢနါဒုတဘိယုၢ်ယီၤဒီး တၢ်သ့ၣ်ကဆိစ့ၢ်တလီၢ် လီၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢန့ၣ်သဝိတနီၤန့ၣ် ပုၤတဂၤလၢလၢတၢ်ဆါပနီၣ်

မိုးအိပ်ထိုင်လုံနှင့် လာအဟံဂ်တူအပူ အဟံဂ်ဖိလီဖိယုာ်ဒီးအဘူး အတံတဖှ် ဘဉ်တံဟ်အီလ၊ တံဒီးသဒါတံဆါအလီ၊ မ့တမ့တံဟ် လီဆီအီ၊ ၁၄ သီဒီး တံတဒူးထံဉ်လီာ် အဝဲသ့ဒီးပုသဝီဖိ အဂါဘဉ် နှံလီ၊ နှံအသိး ပမ့ကွာ်ဖဲ ဝဲပလဲာ်သဝီ၊ ကီးတရံးကီးဆဉ်၊ နူပျာ် ယာ်ကီးရုဉ်အပူ၊ နှံ တံထံဉ်နှံပုအိဉ်ဒီးတံဆါအပနီဉ်ဝံတဘျီယီ နူသဝီခိဉ်နာ်တဖှ် တဟ့ဉ်ခွဲးလ၊ ကဟးထီဉ်ဟးလီလ၊ သဝီအဂုအဂါ ဘဉ် ဒီးသဝီဖိလ၊ သဝီအဂုဂါစုာ်ကီး တံတဟ့ဉ်ခွဲးလ၊ ကဟဲလ၊ ဝဲပလဲာ်သဝီစုာ်ကီးဘဉ် နှံလီ၊ နှံအသိး မ့မ့လ၊ တံလီာ်တနီ၊ နှံတံ ဂြီယာ်ပတုာ်ကွာ် တံလဲထီဉ်ကွာ်လီလ၊ သဝီတဖျာ်ဘဉ်တဖျာ် အပူဒီး တံလူာ်ပိာ်မာ်ထွဲတံဘျီတအိဉ်ဘဉ်နှံ အိဉ်စုာ်ကီးဝဲဒဉ်နှံလီ၊

ဘဉ်တံဟ်အီလ၊ တံဒီးသဒါတံဆါအလီ၊ မ့တမ့တံဟ် လီဆီအီ၊ ၁၄ သီဒီး တံတဒူးထံဉ်လီာ် အဝဲသ့ဒီးပုသဝီဖိ အဂါဘဉ် နှံလီ၊ နှံအသိး ပမ့ကွာ်ဖဲ ဝဲပလဲာ်သဝီ၊ ကီးတရံးကီးဆဉ်၊ နူပျာ် ယာ်ကီးရုဉ်အပူ၊ နှံ တံထံဉ်နှံပုအိဉ်ဒီးတံဆါအပနီဉ်ဝံတဘျီယီ နူသဝီခိဉ်နာ်တဖှ် တဟ့ဉ်ခွဲးလ၊ ကဟးထီဉ်ဟးလီလ၊ သဝီအဂုအဂါ ဘဉ် ဒီးသဝီဖိလ၊ သဝီအဂုဂါစုာ်ကီး တံတဟ့ဉ်ခွဲးလ၊ ကဟဲလ၊ ဝဲပလဲာ်သဝီစုာ်ကီးဘဉ် နှံလီ၊ နှံအသိး မ့မ့လ၊ တံလီာ်တနီ၊ နှံတံ ဂြီယာ်ပတုာ်ကွာ် တံလဲထီဉ်ကွာ်လီလ၊ သဝီတဖျာ်ဘဉ်တဖျာ် အပူဒီး တံလူာ်ပိာ်မာ်ထွဲတံဘျီတအိဉ်ဘဉ်နှံ အိဉ်စုာ်ကီးဝဲဒဉ်နှံလီ၊

ခိရီနဉ်တံဆါတံဘဉ်ကူဘဉ်ကံ ရ၊ လီသးအါထီဉ်ဝဲချ၊ သဒီးစးထီဉ် လ၊ လီစးပထုဘဉ် ၂၀၂၀ နံအပူ၊ အယံ KHRG ဒီးနှံဘဉ် တံကစီဉ်လ၊ ပယီပဒိဉ်ကွာ်သ့တဖှ် ဘဉ်တံပတုာ်ကွာ်ဖးထီအီ၊ စးထီဉ်လ၊ နှံ လံလံတု၊ အဝဲအံ၊ နှံလီ၊ မ့မ့ KECD ကွာ်တဖှ် လ၊ အအိဉ်လ၊ ခိခိဉ်နူသဝီဟံဉ်ကဝါတဖှ်တနီ၊ အိးထီဉ်မာ်လီဒီးဝဲ ဒီးလူာ်ပိာ်ထွဲတံဒီးသဒါတံဆါ အတံဘျီတဖှ်နှံလီ၊ သဝီဖိလ၊ ဖိန၊ မုသဝီ၊ ဝဲတံဉ်ဂြု၊ နိဉ်တကီကီးဆဉ်၊ နူပျာ်ယာ်ကီးရုဉ် တဲဝဲ လ၊ “ပ KECD ကွာ်တဖှ်အိးထီဉ်ဒီး ဘဉ်ဆဉ်ကွာ်ဖိဒီးကွာ်ရဉ်ခဲလ၊ ဘဉ်သိးဝဲ တံကးဘာနါဒု နှံလီ၊ တချးအဝဲသ့ဉ်နှံလီလ၊ ကွာ်ပူ၊ နှံ အဝဲသ့ဘဉ်ထီဉ်တံကီးနှံလီ။”

သဝီဖိလ၊ နူသထုာ်၊ တီအူဒီး နူပျာ်ယာ်ကီးရုဉ်တဖှ်ဟ်ဖျါထီဉ်ဝဲလ၊ ကွာ်ဖိတနီ၊ တထီဉ်ဘဉ်လ၊ ကွာ်ဘဉ်၊ တနီ၊ တခီ မ၊ စ၊ ကွာ်အမိာ်အဟ်တံ ဖံးတံမ၊ လ၊ ကျီးကရါ၊ မ့တမ့ လ၊ စံဉ်ပူ၊ ခုးပူ၊ နှံလီ၊ မ့မ့လ၊ ကွာ်ဖိ အဂါတဖှ် တမ၊ လီဘဉ်တံအယံ မိာ်ပာ်သ့တဖှ် ဘဉ်ယိဉ်ဘဉ်ဘျီဝဲ လ၊ အဖိတဖှ်ကစဲခဲလ၊ တံမ၊ လီဒီး တသးစဲလ၊ တံမ၊ လီမ၊ လီ ဘဉ်နှံလီ၊ တနီ၊ ဆု၊ အဖိလ၊ ကီးဆါ ဘဉ်ဆဉ် လ၊ တံဆုးတံဆါအဖိ ခိဉ် တံကီးတံဂါအိဉ်၊ တနီ၊ လဲ၊ ကွာ်ယု၊ မ၊ တံလ၊ ကီးအဂါဘဉ်ဆဉ် တံဂုာ်ကီးအိဉ်ဝဲအကလုာ်ကလုာ်နှံလီ၊ မ့မ့ကွာ်သရဉ်တနီ၊ တခီ မ့မ့လ၊ ကွာ်တထီဉ်ဘဉ်အယံ၊ ဟးယုးဖဲယုးမ၊ ကွာ် တံလုာ်အိဉ်နီ၊ ခိသး သမုကျဲ လ၊ အဂါနှံလီ၊ ဖဲထီဉ်ဂြု၊ သဝီ၊ နီဉ်ဖးခိဉ်ကီးဆဉ်၊ တီအူကီးရုဉ်နှံ ကွာ်သရဉ်တဖှ်မ၊ ကွာ်တံမ၊ အဂါ ဒဲအမ့ တံဆါတံပူ၊ မ၊ အိဉ်ရီဘဉ် ကျီး၊ သးကျီးဒီး မးအူးကျီးတဖှ်နှံလီ။

လာတံကူဆါယါဘျီသးအဂါ သဝီဖိလ၊ အအိဉ်လ၊ ခိခိဉ်နူသဝီတနီ၊ ယါဘျီအသးဖဲ တံဟ့ဉ်ကသံဉ်ဒီး ဖဲသဝီပူ ဘဉ်ဆဉ် မ့မ့လ၊ တံဆါအ နီဉ်တဖှ် နူသဝီတံဟ့ဉ်ကသံဉ်ဒီးမ၊ ဝဲတနီ၊ ဘဉ်အယံ ဘဉ်လဲ၊ ကူ စါဝဲအသးဆူ တံဆါဟံဉ်လ၊ ဝဲပူ၊ နှံလီ၊ ဘဉ်ဆဉ်မ့မ့လ၊ ခိရီနဉ်တံ ဆါဒီး တံဂြီယာ် တံလဲတံကွာ်အယံ သဝီဖိတနီ၊ ဟ်ဖျါထီဉ်ဝဲလ၊ ကသံဉ်သရဉ်ဟ်ပနီဉ်မုာ်နံ၊ မုာ်သီလ၊ ကဘဉ်လဲ၊ ဆဲးနံ အဖိတဖှ် ကသံဉ်ဒီးသဒါတံဆါ ဘဉ်ဆဉ်ဒဲတံဟ်ပနီဉ်မုာ်နံ၊ မုာ်သီအသိးလဲ၊ ဝဲတနီ၊ ဘဉ်အိဉ်ဝဲစုာ်ကီးနှံလီ။

မ့မ့သဝီဖိတနီ၊ လ၊ အအိဉ်ဘူးဒီးကီးပယီ၊ ဒီးကီးကွာ်တဲဉ်ထံဆါ

ကီးဆါတဖှ် မ့မ့ဘဉ်ကူစါယါဘျီအသးဒီး အဝဲသ့တနီ၊ တဘျီတခိဉ် လဲ၊ ခိယီ၊ ဝဲဆူကီးကွာ်တဲဉ်တကပ၊ နှံလီ၊ ဘဉ်ဆဉ် ဖဲလ၊ ခိရီနဉ်တံ ဆါ သံသတြီအံ၊ အိဉ်ဝဲလ၊ ထံကီးကီးဘဉ်ဒီးယဉ်ယဉ်နှံ၊ ထံကီး တဘျီဒီးတဘျီ အထံကီးခိဉ်နာ်ဒဲဉ်စုာ်စုာ် အိဉ်စုာ်ကီးဝဲဒီး အတံဘျီ ဒီး အထံကီးတံဂုာ်ကီးဒဲဉ်ဝဲလ၊ ကတြီဆါဝဲတံဆါအံ၊ အယံ တံလဲ၊ ထီဉ်ကွာ်လီ၊ ဒီး တံခိထံခိကီးနှံ ဘဉ်တံမ၊ ယံးထီဉ်အီ၊ နှံလီ။

တချးလ၊ တံဆါအိဉ်ထီဉ်ဒီးအဆါကတီ၊ သဝီဖိလ၊ အအိဉ်လ၊ ပယီ၊ ဒီး ကွာ်တဲဉ်ကီးဆါတဖှ် ခိထံခိကီးညီဝဲ ဘဉ်ဆဉ်တု၊ မ့မ့တံဆါဖဲအိဉ် ထီဉ်နှံ လ၊ တံဂြီဆါထံဖိကီးဖိလ၊ တံဆါတံဘဉ်ကူဘဉ်ကံအဂါ ကီးကွာ်တဲဉ်အပဒိဉ်စုာ်ကီး မ၊ ယံးထီဉ်ဒီးတြီတံဟ်ဝဲ တံခိကီးဆါတ ကးဒီးဘဉ် ဟ်ပနီဉ်ဝဲ ပု၊ ဟးထီဉ်ကွာ်လီ၊ ဖိလ၊ အဖဲလ၊ ကျဲလ၊ အဖိသး စးစုာ်ကီးနှံလီ။

သဝီဖိလ၊ အအိဉ်ဖဲ ဖဲနီဉ်တကီကီးဆဉ်၊ နူပျာ်ယာ်ကီးရုဉ်တဂါဟ်ဖျါထီဉ် ဝဲလ၊ သဝီဖိလ၊ ကလဲ၊ ခိကီးဆါလ၊ ကကူစါသးအဂါတဖှ် တံဟ့ဉ် အခွဲးလ၊ ကလဲ၊ ထဲပု၊ နီဉ်သီလုဉ်တဂါဒီး ပု၊ ကွာ်ထွဲပု၊ ဆါတဂါနှံလီ၊ ဒဲသိးကလဲ၊ ခိဝဲကီးဆါကနီ၊ အဂါစုာ်ကီး အဝဲသ့ဘဉ်ဟံးနှံ လံာ်အုဉ် ကီးသးလ၊ လီကဝါဆူဉ်ချ၊ ပု၊ နှံဖိနံကမိ၊ တဖှ် အအိဉ်နှံလီ။

ဘဉ်တံဟ်အီလ၊ တံဒီးသဒါတံဆါအလီ၊ မ့တမ့တံဟ် လီဆီအီ၊ ၁၄ သီဒီး တံတဒူးထံဉ်လီာ် အဝဲသ့ဒီးပုသဝီဖိ အဂါဘဉ် နှံလီ၊ နှံအသိး ပမ့ကွာ်ဖဲ ဝဲပလဲာ်သဝီ၊ ကီးတရံးကီးဆဉ်၊ နူပျာ် ယာ်ကီးရုဉ်အပူ၊ နှံ တံထံဉ်နှံပုအိဉ်ဒီးတံဆါအပနီဉ်ဝံတဘျီယီ နူသဝီခိဉ်နာ်တဖှ် တဟ့ဉ်ခွဲးလ၊ ကဟးထီဉ်ဟးလီလ၊ သဝီအဂုအဂါ ဘဉ် ဒီးသဝီဖိလ၊ သဝီအဂုဂါစုာ်ကီး တံတဟ့ဉ်ခွဲးလ၊ ကဟဲလ၊ ဝဲပလဲာ်သဝီစုာ်ကီးဘဉ် နှံလီ၊ နှံအသိး မ့မ့လ၊ တံလီာ်တနီ၊ နှံတံ ဂြီယာ်ပတုာ်ကွာ် တံလဲထီဉ်ကွာ်လီလ၊ သဝီတဖျာ်ဘဉ်တဖျာ် အပူဒီး တံလူာ်ပိာ်မာ်ထွဲတံဘျီတအိဉ်ဘဉ်နှံ အိဉ်စုာ်ကီးဝဲဒဉ်နှံလီ၊

ဒဲတံဆါဘဉ်ကူဘဉ်ကံအိဉ်ထီဉ်အါထီဉ်ဒီးဝဲကွာ်ကွာ်အသိး တံလဲ၊ တံ ကွာ်လ၊ တံလီာ်တတံဒီးတတံနှံ ဘဉ်တံဂြီယာ်အီ၊ အါထီဉ်ဒီး တံ အံ၊ ဒူးအိဉ်ထီဉ်တံဂုာ်ကီး လ၊ ခိခိဉ်နူသဝီ အတံလုာ်အိဉ်နီ၊ ခိသးသမု အဂါနှံလီ။

နူဖိသဝီဖိသ့တဖှ် လ၊ အဒီးသနူထီဉ်အသးလ၊ နူပူ၊ ဝဲပူ၊ တံဆါ တံပူ၊ တဖှ် အဝဲသ့ဘဉ်လဲ၊ ပူ၊ တံအိဉ်တံအိဉ်ဒီး ဟံဉ်ယီတံလိဉ်ဘဉ် တကးဒီးဘဉ် လဲ၊ ဆါဝဲ နူသဝီတံသ့တံဖျးဒီး တံသ့တံသ့ဆူ ဝဲ လ၊ အဘူးကတံဒီးအဝဲသ့ သ့ဒီးဝဲနှံလီ။

ဘဉ်ဆဉ်နူသဝီတနီ၊ မ့ထံဉ်နှံဝဲတံဆါအယံအတံပနီဉ်မ့မ့အိဉ်လံလ၊ ပု၊ တဂါဂါလ၊ သဝီအပူ၊ နှံ နူသဝီဒီးတဖျာ် ဘဉ်တံဂြီအဝဲသ့လ၊ ကဟးထီဉ်ဟးလီ၊ ဆူနူသဝီအဂါနှံလီ၊ သဝီဖိ တဖှ်လဲ၊ ဆါတံပူ၊ တံဒဲအညီနံအသိးတသ့လ၊ ဘဉ်၊ သဝီဖိတဂါလ၊ အအိဉ်ဖဲ ဝဲပလဲာ် သဝီ ကီးတရံးကီးဆဉ်တဂါဟ်ဖျါဝဲလ၊ “သဝီသးပု၊ မာ်လီဉ်နံ ပု၊ ဆါ တံအိဉ်လ၊ ဝဲပူ၊ တဖှ်အအိဉ်၊ ဝဲပဘဉ်လဲ၊ ပူ၊ အိဉ်ဒီး လဲအိဉ်တံဖိတံ လံ၊ သ့တဖှ် ဖဲသဝီတံဟ်ပနီဉ်အလီ၊ နှံလီ။”

မ့မ့သဝီဖိလ၊ အလဲ၊ ဖဲလဲ၊ မ၊ တံလ၊ ကီးဂါတဖှ် တချးလ၊ အတံဆါ အံ၊ ရ၊ လီ၊ အသးအဆါကတီ၊ ဖဲကွာ်လီ၊ ဟးကသုဉ်ကသီလ၊ အကစါ နူသဝီအိဉ်ဝဲတနီ၊ ဒီး တု၊ မ့မ့တံဆါအံ၊ ဖဲအါထီဉ်ဒီး တံမ၊ ယံးထီဉ်တံ လဲ၊ တံကွာ်လ၊ ထံကီးတဘျီဒီးတဘျီအယံ အဝဲကွာ်မ၊ တံတသ့လ၊ ဘဉ်၊ ပု၊ တနီ၊ ထံကီးတဘျီလ၊ အဝဲသ့ ဖဲမ၊ တံအလီ၊ နှံ တံအိဉ် သးတဂု၊ လ၊ ဒီး နးထီဉ်ဝဲအယံ အဝဲသ့ဖဲကွာ်လီ၊ လ၊ အကစါဒဲဝဲ အဟံဉ်အယံအတံအိဉ်ဆိးလီ၊ လ၊ ကီးပယီ၊ ပူ၊ နှံလီ၊ ဘဉ်ဆဉ်မ့မ့လ၊ တံပတုာ်ကွာ် တံလဲထီဉ်ကွာ်လီလ၊ ကီးဆါအယံ ပု၊ သ့တဖှ်အံ

ကွေ့ကွေ့ဆူဆူအတတ် ဖုံးတင်မလီတသုလားဘဲ၊ ဒီးတံးဖံးအိဉ်မအိဉ် အခွဲအယာ်လၢ အနီၣ်ကစၢ်တၢ်လီၤဒုဉ်စ့ၢ်ကိး တအိဉ်ဘၣ်အယံ အဝဲ သုဉ်ထံဉ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်ကီၤန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢ နိဉ်ကနဲသဝီ, ကွဲဲကရူၢ်, ဘံလုကီၢ်ဆဉ်, နူသထုဉ်ကီၢ်ရၣ်တဂၢၢ်တဲလၢ ပုၤဟဲကွၢ် လၢကီၢ်ချၢ ဝဲ ခိရိန့ၣ်တၢ်ဆါအိဉ်ထီဉ်သီအဆၢကတီၢ်တဖၣ် အဝဲအံၤအိဉ်ကတံးဝဲဖဲ ကီၢ်ပယီၤအပူၤ, ဒီးလဲၤထီဉ်မကွၢ်တၢ်လၢ ကီၢ်ကွီဉ်တဲဉ်ပူၤတသုလၢ ဘၣ်. အဝဲသုဉ်ယုကွၢ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤဝဲ ကီၢ်ပယီၤပူၤတဘၣ်ညီညီ စ့ၢ်ကိး ဘၣ်.

မ့ၢ်လၢခိရိန့ၣ်တၢ်ဆါအယံကီၢ်ပယီၤပဒိဉ်, ခုဉ်အဲဉ်ယုဉ် ဒီးလီၢ်ကဝီၤ တၢ်ကရၢကရိတဖၣ် ဟ့ၣ်လီၤဝဲတၢ်မၤစၢၤ ဆူကမျၢၢ်လၢအဘၣ်ကွၢ်ဆၢဉ် ဖဲဒီး တၢ်လုာ်အိဉ်နီၣ်ခိသးသမူတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤ လၢတၢ်နီၤဟ့ၣ် လီၤဆူသဝီဖိတဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲတၢ်အိဉ်တၢ်အိ, ကျိဉ်စ့ဒီး တၢ်ဒီးသဒးအပိးအလိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤတနီၤဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်ဆိဉ် ထွဲမၤစၢၤလၢကီၢ်ပယီၤပဒိဉ်အအိဉ် တနီၤခိဖျိလၢ ခုဉ်အဲဉ်ယုဉ်အအိဉ်, ဒီးတနီၤဒီးန့ၣ်ဘၣ်လၢ တၢ်ကရၢကရိတဖၣ်အအိဉ် ဘၣ်ဆဉ်လီၢ်ကဝီၤ တနီၤလၢ အလိဉ်ဘၣ်တၢ်နီၣ်နီၣ်န့ၣ် တဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်မၤစၢၤနီတမံၤဘၣ်န့ၣ် အိဉ်ဝဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

ကမျၢၢ်လၢ ခိခိဉ်နူသဝီပူၤ အါတက့ၢ် ဟ်ဖျါထီဉ်ဝဲလၢ အဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကျိဉ် စ့ၢ်မၤစၢၤ ၁၀,၀၀၀ တုၤ ၅၀,၀၀၀ ကွးန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢ ပယာ်ရီ သဝီ, ဘံလုကီၢ်ဆဉ်, နူသထုဉ်ကီၢ်ရၣ်လၢ အတၢ်ဖံးတၢ်မၤတအိဉ်တဖၣ် ကီၢ်ပယီၤပဒိဉ်ဟ့ၣ်လီၤအဝဲသုဉ်ကျိဉ်စ့ၢ်မၤစၢၤသၢဘျီလံ, ဒီးတဘျီ

န့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲ ၁၀,၀၀၀ တုၤ ၂၀,၀၀၀ ကွးန့ၣ်လီၤ. ပုၤလီၢ်ကဝီၤဖိလၢ နူပျဉ်ယာ်ကီၢ်ရၣ် တဂၢၢ်ဟ်ဖျါထီဉ်ဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤပဒိဉ်ဟ်ပနီဉ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ် ခွဲထံဉ်ဘၣ်ပး ပုၤလၢတကြၢးဒီးန့ၣ် တၢ်မၤစၢၤတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲပုၤလၢ “အ အိဉ်ဒီးအဟံဉ်ခိဉ်ထးဝါ (သ့ဝဲမိး), ပုၤလၢအဒီးန့ၣ် ဘၣ်လၢလဲ, ပုၤအိဉ် ဘျးကွၢ်လၢတၢ်မၤလဲဘၣ်ဆဉ် ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကွၢ်ကျိဉ်စ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ဘျးတဖၣ်, ပုၤအိဉ်ဒီးဖိလံၤလၢအဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤအိၤ လၢထံဉ်ဂုၤကီၢ်ဂၤတဖၣ်, ပုၤလၢ အအိဉ်ဒီးစံးလီၢ်, ပုၤလၢအအိဉ်ဒီးရီဘၣ်ကျိး, ပုၤလၢအအိဉ်ဒီး (ဆိုင်ကယ်, ကါး)သိလုဉ်/သိလုဉ်ယီၤ, ပုၤလၢအအိဉ်ဒီးကျိးပနီၣ်ဒီး ကျိးကရၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.” လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဒ်အံၤအဖိခိဉ်သဝီဖိအါဒ်အါဂၤ လၢ အလိဉ်ဘၣ်တၢ်အိဉ်တၢ်အိနီၣ်နီၣ်တဖၣ် တဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤဘၣ်.

မ့ၢ်လၢတၢ်တြီယာ်တၢ်လဲၤတၢ်ကွၢ်အိဉ်ထီဉ်အယံ လီၢ်ကဝီၤဖိတနီၤ လဲၤ ပုၤအိဉ်ပုၤအိဉ်တၢ်လၢလီၤယံၤတသုဘၣ်. လၢတၢ်အံၤအယံခုဉ်အဲဉ်ယုဉ် လၢဘုသိဉ်ကီၢ်ဆဉ်တဖၣ် ဒုးအိဉ်ထီဉ်ဝဲ (ခိရိန့ၣ်တၢ်မၤစၢၤ ကမံးတံာ် တဖု) လၢကမၤစၢၤ သဝီဖိဘၣ်ပးတၢ်အိဉ်တၢ်အိန့ၣ်လီၤ. အဝဲသုဉ်လဲၤ ပုၤန့ၣ်ဟ် တၢ်အိဉ်တၢ်အိလၢပူၤတုၤပူၤ ဒီးဟဲကွၢ်ဟ်ဖိဉ်ဝဲဖဲ တၢ်လီၢ်လၢ သဝီဖိတဖၣ် လဲၤပုၤအိဉ်ဝဲသုညီအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိဉ်မိာ်ပုၤလၢ အဝဲ သုဉ်ပုၤဟ်ဝဲတဖၣ် လၢလိဉ်ဝဲလၢ ခံလိတုၤသၢ လါအပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲ သုဉ်ဆါန့ၣ်ကွၢ်တၢ်အိဉ်တၢ်အိဒီး ဟုးသးတဖၣ်ဆူ သဝီဖိအအိဉ်ဒ်အပူၤ ဘၣ်ဝဲ လၢတုၤပူၤအသိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤ ဟ်ဖျါဝဲ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတဖၣ် ဒီးန့ၣ်ဘၣ် ကျိဉ်စ့ၢ်ဆိဉ်ထွဲလၢ ကီၢ်ပယီၤပဒိဉ်အအိဉ်န့ၣ်လီၤ.

၀က [HqDehwpdvlurD' Dt wlr:w&DwygyS[Dc0z d cG m၆၆wz0

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤ
ဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်အီၤ
လၢ Reuters တၢ်ကစီၣ်
သန့န့ၣ်လီၤ.

ဖဲ ၂၀၂၀ နံၣ် လၢနီၣ်ဝုဘၢၣ်(၈)သီ အနံၤ တၢ်မၤတၢ်ယုထၢဖးဒိၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ
သးမိၤစီၣ်ရီၤ ဟံၤဖျါထီၣ်ဒီးရၢလီၤဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ယုထၢဖးဒိၣ်
အစၢအံၤ မ့ၢ်တၢ်မၤဘျီၣ် ဒီး ဘိးဘၣ်ရၢလီၤဝဲ လၢထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သးဂ့ၢ်ဂီၢ်အူ
တၢ်အိၣ်သးအဖီခိၣ် အဝဲသ့ၣ်ဟံးန့ၢ်အူၣ်ကွံၣ်တၢ်စီၣ်တၢ်ကမီၤဖဲ ၂၀၂၁
နံၣ် လၢဖျါတြူၤအါရံၤ (၁) သီ အနံၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤ
ဝဲဝံၤ တနံၤယီၤန့ၣ် ထံၣ်ကီၢ်အကီၢ်ခိၣ် အူဝုမ့ၢ်ဒီး ထံၣ်ကီၢ်ပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖး
တၢ် ဒီၣ်အိၣ်ဆါစူၣ်ကွံး ယုၣ်ဒီး ဒိၣ်မိၣ်ကရၣ်စံၣ်ပၣ်တံၣ်ခိၣ်န့ၢ်ဒီး
ပၣ်တံၣ်ကရၢဖိဒ်အမ့ၢ် ဘျီၣ်ဒိၣ်မိၣ်သီသ့ၣ်တဖၣ်, ပုၤဂဲၤလီၢ်ထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သး
သ့ၣ်တဖၣ်, ပုၤလၢအမၤဒွဲလၢပိညါသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ယၢ်အီၤန့ၣ်
လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါ ပယီၤသးခိၣ်ကျါ မ့ၢ်အိၣ်လဲၣ် ဘိးဘၣ်ရၢလီၤဝဲလၢ
ဖဲဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်အိၣ်သးအဖီခိၣ် ကဟံးယၢ် ပၤဆုၤဝဲ ထံၣ်ကီၢ်တၢ်စီၣ်တၢ်ကမီၤ
အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တကးဒီးဘၣ် ငးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤထံၣ်ကီၢ်ဒီ
တဘျီၣ်ကိၣ်ကးကရၢ ဒ်အမ့ၢ် ပဒိၣ်တဖၣ်တဖၣ်တဖၣ် လၢပုၤထံၣ်ကီၢ်ဖိ
အတၢ်ဟံပနီၣ်အီၤတအိၣ်ဘၣ် ဒီးကိၣ်ကးကရၢတဖၣ်အံၤတဖၣ်သးစးစးကိး
ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သးမိၤစီၣ်ရီၤတဖၣ်အံၤ ဖဲအဖိၣ်ယၢ်ဝဲ ကီၢ်ခိၣ် ဒီးထံၣ်ကီၢ်ပုၤ
ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ်တဖၣ်အဆၢကတီၢ် အဝဲသ့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်အရၢလၢ
တၢ်ဆုၤန့ၣ်ဟးထီၣ်ပနံၤတၢ်ကၢတၢ်ဘျီၣ် အဆၢဖိ (၈), တၢ်ဆဲးကျိးတၢ်ဘျီၣ်
အဆၢဖိ (၆၈), န့ၣ်ဆၢၣ် တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘိၣ်တၢ်ဘျီၣ် အဆၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်
န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါ အဝဲသ့ၣ်ဟံးန့ၢ်ကဒီးအရၢလၢ တၢ်ဟံလီၤတၢ်
တၢ်ဘျီၣ် အဆၢဖိ ၅၀၅ (ခ) အဖီလၢလၢအမ့ၢ် တၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤထံၣ်ကီၢ်
ဖိတၢ်ဘျီၣ်တၢ်မိၣ် စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟံးန့ၢ်အူၣ်ထံၣ်ကီၢ်တၢ်စီၣ်တၢ်ကမီၤ
(၆)သီဝံၤအလီၢ်ခံ ဖဲ ၂၀၂၁ နံၣ် လၢဖျါတြူၤအါရံၤ (၆)သီ အနံၤန့ၣ်
ထံၣ်ကီၢ်ဖိ လၢအအိၣ်ဖဲဝုၢ်တကူၣ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် ဟးထီၣ်လၢကျဲၤမ့ၢ်ဖိခိၣ်
ဒီး ကိးသကြိၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ဘၣ်သး ထီၣ်သးဟံးန့ၢ်အူၣ်ထံၣ်ကီၢ်တၢ်စီၣ်
တၢ်ကမီၤအံၤန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်ပဲမ့ၢ်နံၤဝဲန့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ တနံၤဘၣ်တနံၤ
ထံၣ်ကီၢ်ဖိတဖၣ် ဟးထီၣ်လၢကျဲၤမ့ၢ်ဖိခိၣ် အါထီၣ်ဝဲကွံၣ်ကွံၣ်ဒီးကိးသကြိၣ်

ထီၣ်ဒါတၢ် ဆူၣ်ထီၣ်အါထီၣ် တုၤယီၤဆူထံၣ်ကီၢ်ဒီတဘျီၣ်အပတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
ပုၤသးစၢ်လၢအ ပုၤဒီးတၢ်သ့ၣ်န့ၣ်သးန့ၣ်ဒီး တၢ်သ့ၣ်ဆူၣ်သးဆူၣ်
Generation Z ဖိတဖၣ်ယုၣ်ဒီး ထံၣ်ကီၢ်ဒီတဘျီၣ် ပုၤထံၣ်ကီၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်
ကိးသကြိၣ် ထီၣ်ဒါတၢ်အခါ သူဝဲကျဲၤအဘိဘိပုၤယုၣ်ဝဲ တၢ်ကိးသကြိၣ်လၢ
အမ့ၢ် တၢ်ဒုးဆိကတီၢ်ပတုၣ်ကွံၣ်သးမိၤစီၣ်ရီၤ, တၢ်မၤန့ၢ်ဖဲၣ်ဒေရၢၣ်ဒိၣ်
မိၣ်ကရၣ်စံၣ်, ခိၣ်နၢ်လၢဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ယၢ်အီၤသ့ၣ်တဖၣ် တၢ်ကဘၣ်
ပျါကွံၣ်အီၤ တဘျီၣ်ယီၤ, ကလုၣ်န့ၣ်ဖိလၢ အတၢ်အိၣ်မုၢ်ဒ်သီးလီၢ်သးသ့ၣ်
တဖၣ် ကအိၣ်ယုၣ်အိၣ်ဖိးအဂီၢ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိဒွဲးယၢ်ကရၢ ဟူးဂဲၤဟီၣ်ကဝီၤတၢ်လီၢ်ဒ်အမ့ၢ် ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်
ထီၣ်ကလံၤထံး ကညီၣ်လီၢ်ကဝီၤဖိတဖၣ်ဒီး ကလုၣ်န့ၣ်အဂၢၤသ့ၣ်တဖၣ်
စ့ၢ်စ့ၢ်ကိးသကြိၣ်ထီၣ်ဒါ တၢ်ဒ်န့ၣ်အသိးစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီ
တနံၤဘၣ်တနံၤ ပုၤကိးသကြိၣ်ထီၣ်ဒါတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် အါထီၣ်ဒိၣ်ထီၣ်
အဖီခိၣ် ပယီၤသးဒီး အပၤကီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် သူဝဲဂံၢ်ဘါ တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်
တကး, မၤဟးဂီၤဒီး မၤလီၤပျီၣ်ဝဲတၢ်ကိးသကြိၣ်ထီၣ်ဒါတဖၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ.
အဝဲသ့ၣ်သူဝဲ ရီၤဘၣ်ကျိၣ်ချံၣ်သ့ၣ်, ကံၤသဝံၤလၢအမၤဘၣ်ဒိမဲၣ်ချံၣ်ဒီး နီၣ်ဖိုး
ထံးဒိၣ်တဖၣ် လၢတၢ်မၤလီၤပြုၣ်တၢ် ဒ်ကမၤဟးဂီၤလီၤပျီၣ် ပုၤကမၤမျါ
လၢ ကိးသကြိၣ်ထီၣ်ဒါတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကမၤမျါလၢ ကိးသ
ကြိၣ်ထီၣ်ဒါတၢ်အကျါ ပုၤလၢအဘၣ်ဒီးကျိၣ်ချံၣ် နီၢ်ကီၢ်အဆိကတၢ်တဂၤမ့ၢ်ဝဲ
ပုၤကိးသကြိၣ်ထီၣ်ဒါတၢ် အိၣ်လၢ န့ၣ်ပျံၣ်တီၣ် ဒီး အသးနံၣ် အိၣ်ဝဲ ၁၉နံၣ်
အမံၤမ့ၢ်ဝဲ မ့ၢ်သ့ၣ်သ့ၣ်ခဲၤ န့ၣ်လီၤ. အဝဲပိၣ်မ့ၢ်ဖိန့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဒးအီၤလၢ
အခိၣ်သ့ၣ်ပံၤလီၤလီၤ ဖဲ အကိးသကြိၣ်ထီၣ်ဒါတၢ်အဆၢကတီၢ် ဖဲလၢဖျါ
တြူၤအါရံၤ ၉ သီဒီး သံကွံၣ်ဖဲ တန့ၣ်ပုၤကွံၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးဒီး တၢ်မၤဟးဂီၤလီၤပျီၣ်တၢ်တဖၣ် စးထီၣ်
မ့ၢ်နံၤဝဲန့ၣ် တနံၤဘၣ်တနံၤ ဆူၣ်ထီၣ် အါထီၣ်ဒီးထီၣ်ကွံၣ်ကွံၣ်န့ၣ်လီၤ.

လီၤဆီၤဒ်တံာ် စုၤတူၤသုးသ့ၣ်တဖၣ် ပညိၣ်ခးသံ ပှၤကိးသၤကြိထီၤဒါတံာ်ဖိ သ့ၣ်တဖၣ် အခိၣ်သၣ်ပံၤလီၤလီၤ အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒ်ကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ. န်တံာ် ကစီၣ်ဟ်ဖျါ အိၣ်ဝဲအသိး စးထီၣ်လၢ သုးဟံးဆူၣ်တံာ်စိတံာ်ကမိၤ တုၤ လါမးရှး ၈ သီအတီၢ်ပူၤန့ၣ် သုးဒီးပၤကီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် အတံာ်သုတံာ်စုဆူၣ် ခိၣ်တကးမၤဟးဂီၤလီၤပျီၤတံာ်အယိၤ ပှၤသံနီၣ်ဂံၢ်စရီၤ အိၣ်ထီၣ်ဝဲ ၆၅ ဂၤ န့ၣ်လီၤ. ထံကီၢ်ဒီတဘျီအပတီၢ် ပှၤဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးဒီး ပှၤသံအနီၣ်ဂံၢ်စရီၤ တဖၣ် တံာ်ဟ်ဂံၢ်ဟ်ကျါအီၤလီၤတံာ်လီၤဆဲးတအိၣ်ဘၣ် သန့ၣ်က့ အိၣ် ထီၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲကွၢ်ကွၢ်န့ၣ် ပထံၣ်ဘၣ်အီၤလၢ အ့ထၢၣ်နဲးအိၣ်(နံ)လံာ်က ဘျီပၤသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤ ကိးမုၢ်နံၤဒဲး န့ၣ်လီၤ. လၢတံာ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ ထံၣ်ကီၢ်သဲးယိၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် (AAPP) အတံာ်ဟ်ဖျါအပူၤ စးထီၣ် လါ ဖူၤတြျါ အါရံၤ (၁)သီ တုၤ လါမးရှး (၁၀)သီအတီၢ်ပူၤန့ၣ် ပှၤလၢဘၣ် တံာ်ဖိၣ်ယာ်အီၤ, တံာ်ဟံးန့ၣ်အရ့, တံာ်ဟ့ၣ်လီၤ တံာ်စံၣ်ညီၣ်တဖၣ် အနီၣ် ဂံၢ်ခဲလၢ အိၣ်ဝဲ (၂၀၀၈)ဂၤန့ၣ်လီၤ.

တံာ်ပၤဆူၣ်ကျဲၤထံကီၢ်ဒီတဘျီကိၣ်ကးကရၢ အတံာ်ပၤဆူၣ်ပၤစိးလၢ တလါဘျီအတီၢ်ပူၤ ကမ္ဘာၤထံဖိကီၢ်ဖိ သ့ၣ်တဖၣ် အသးသမူတံာ်အိၣ် တံာ်ဆိးလီၤကျဲၤတံာ်ကျါ, တံာ်ဘၣ်တံာ်ဘၢ သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဒ်ဘၣ် ထံး ဟးမူၤဟးမံာ်ကွၢ်န့ၣ် ဘၣ်တံာ်သ့ၣ်ညါအီၤလၢ ဟီၣ်ခိၣ်ဒီတဘျီန့ၣ် လီၤ. တံာ်သုတံာ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကး ဒီးတံာ်မၤတရီၤတပါ ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲးယာ် သ့ၣ်တဖၣ်ကဲထီၣ်သးမုၢ်န့ၣ်ဆါ ဒီး ပှၤလၢအပၣ်ယုာ်လၢ တံာ်မၤကမၣ် တံာ် သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ဝဲပၤကီၢ်ဒီး သုးအဲၣ်ညါ ပှၤဟးထီၣ်လၢယိၣ်ပူၤသ့ၣ် တဖၣ်, ပှၤလၢအတူၢ်လိာ်သုးမိၤစိရီၤ မၤအိၣ်ကျိၣ်စုလၢ တံာ်ကိးသကြိ ထီၤဒါတံာ်အကျါ သ့ၣ်တဖၣ်ပၣ်ယုာ်ဝဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. တံာ်လၢအဲၣ်သ့ၣ် မၤဆူၣ်မၤစိးဝဲဒီး မၤတရီၤတပါပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲးယာ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ မၤဆူးမၤဆါမၤဘၣ်ဒ်ဘၣ်ဝဲ ပှၤကိးသကြိထီၤဒါတံာ်ဖိတဖၣ် တုၤဒ်လဲာ် အသးသမူဘၣ်ဟးထီၣ်ကွၢ်ဝဲ, သူဝဲကျိ, စုကဝဲအဂၤတဖၣ်ဒီး သူဂံၢ် ဘါမၤဟးဂီၤလီၤပျီၤတံာ်, တီၢ်ပှၤလၢအဖိၣ်န့ၣ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ်နးနးကလဲာ်, မုၢ်န့ၣ်ယိာ်အဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤဖိၣ်တံာ်လၢ တဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတီၢ်, ထုး ထီၣ်ဟံးန့ၣ်တံာ်အရ့ အဆၢဖိ ၅၀၅ လၢတံာ်တဖိးသဲးစးဒီးတံာ်ဘျါ ဆူက မျါဖိလၢ အပၣ်ယုာ်လၢ တံာ်ကိးသကြိထီၤဒါတံာ်ဒီး ပှၤမုၢ်ဆူၣ်မုၢ်ဂီၤလၢ ဟးထီၣ်ဟးလီၤလၢကျဲၤပူၤ သ့ၣ်တဖၣ်, ခးတံာ်ဒီးချိၣ်ကွး, မၤဟးဂီၤ

ကမ္ဘာၤထံဖိကီၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် သးသမူအိၣ်ဆိး လီၤကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် တကး ဒီးဘၣ် တံာ်လၢအဆၢကတံာ်တခီမ့ၢ်ဝဲ စုၤတူၤသုးတဖၣ် ပညိၣ်ဝဲပှၤလၢကိး သကြိထီၤဒါတံာ်လၢ မ့ၢ်မ့ၢ်ခုၣ်ခုၣ်တဖၣ် ခိၣ်သၣ်ပံၤလီၤလီၤဒီး ခးသံဝဲန့ၣ် လီၤ.

တံာ်အိၣ်သးဒ်အံၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကမ္ဘာၤထံဖိကီၢ်ဖိလၢ အိၣ်လၢပူၤပူၤပူၤ သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဝဲ နးနးကလဲာ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤလၢအိၣ်လၢ ခိၣ်ခိၣ်န့ၣ်သဝီတဖၣ်တခီ ဝဲအဲၣ်သ့ၣ်သ့အသိး ကိးသကြိထီၤဒါခိၣ်ဆါဝဲ ဒ်သုးမိၤစိရီၤသန့ကလီၤပျီၤအဂီၢ် စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. တံာ်ကိးသကြိထီၤဒါခိၣ် ဆါတံာ်လၢ ခိၣ်ခိၣ်န့ၣ်သဝီတနီၤစ့ၢ်ကိး ဘၣ်တံာ်မၤဟးဂီၤလီၤပျီၤအီၤအိၣ်ဝဲန့ၣ် လီၤ. ကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံး ကညီၣ်ဂုၢ်ဝဲခဲးယာ်ကရၢဟူးဂဲၤဟီၣ် ကဝီၤအပူၤ ကညီၣ်ဒီကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢ လဲၤပၣ်ယုာ်ဒီး ဟံးန့ၣ်တံာ်ဘၣ် တံာ်ဘၢလၢပှၤကိးသကြိထီၤဒါတံာ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ် အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. န့ၣ် အသိး ထံကီၢ်ဒီတဘျီပူၤ ပှၤကိးသကြိထီၤဒါတံာ်လၢ တံာ်မ့ၢ်တံာ်ခုၣ်အပူၤ ဒ်သိးသုးမိၤစိရီၤကလီၤပျီၤအဂီၢ် ကမ္ဘာၤထံဖိကီၢ်ဖိလၢ အန့ၣ်လီၤ ပၣ်ယုာ် ထီၤဒါတံာ် ဒ်တံာ်သ့အိၣ်ဒီးအီၤအသိးသ့ၣ်တဖၣ် အလီၤအိၣ်လၢ တံာ်က ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ဒီးဟံးန့ၣ်တံာ်ဘၣ်တံာ်ဘၢလၢ အဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် အက ပၤကပၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်န့ၣ်မးဒီး သုးမိၤစိရီၤသန့ ကဆိကတီၢ်ကွၢ် လၢ အချ့န့ၣ်လီၤ.

ဖဲကီၢ်ပယီၤအပူၤ သုးဟံးဆူၣ်န့ၣ်တံာ်စိတံာ်ကမိၤ မ့ၢ်ဂံၢ်ယုာ်ဒီး ခဲအံၤတ ဘျီန့ၣ် သုးဟံးဆူၣ်န့ၣ်တံာ်စိတံာ်ကမိၤ အိၣ်ထီၣ်ဝဲသၢဘျီလံးဒီး ကမ္ဘာၤ ထံဖိကီၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်အိၣ်လၢ တံာ်ပၤဆူၣ်ပၤဆိးတံာ်အၢအၢသီသီသန့ တခါအဖိလၢအံၤန့ၣ် ထီၣ်ဘးလၢန့ၣ်လၢအဆံသ့ၣ်တဖၣ်လံန့ၣ်လီၤ. လၢတံာ်န့ၣ်အယိၤ သုးမိၤစိရီၤသန့အံၤ တံာ်ထီၤဖျိးထီၣ်ကွၢ်အီၤလၢ အဂံၢ် ထံး မ့ၢ်တန့ၢ်ဘၣ်ဒီး ကမ္ဘာၤထံဖိကီၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် တအိၣ်မ့ၢ်အိၣ်ခုၣ်ဘၣ် တကးဒီးဘၣ် တံာ်ဂံၢ်တံာ်ကျါစ့ၢ်ကိး တအိၣ်လၢအဲၣ်သ့ၣ် အဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ် လီၤ. န့ၣ်အသိး ပမ့ၢ်ကွၢ်လၢ ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခဲးယာ်အတံာ်အိၣ်သးတကပၤ စ့ၢ်ကိး ကမ္ဘာၤထံဖိကီၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် တံာ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ တအိၣ်ဘၣ်အမဲာ် ညါ အဲၣ်သ့ၣ်ကအိၣ်မူဝဲအဂီၢ် တံာ်ဘၣ်တံာ်ဘၢတအိၣ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဝဇ္ဇာမဂ္ဂဇာတ်၊ ၆

ကညီဂံဝိဇ္ဇာယကရံ (KHRG) ဦးနှိုးဘဉ် တံဂံတံကျိဘဉ်ပး တံဖိဉ်ဆုဉ်မတရီတပါလၢသဝိဇ္ဇာ ဦးဘူး ဦးတံကဉ်ကဉ်အဘဉ် စၢတဖဉ် အိဉ်ဝဲန့ဉ်လီၤ. လၢလံာ်တံဟ်ဖျါတဘုဉ်အံၤအပူၤ တံဖိဉ် ဆုဉ်မတရီ တပါလၢ KHRG မၤနီဉ် မၤပၤနီဉ်ခဲလၢကအိဉ်ဝဲ (၃)ခါဦး ပုၤလၢအတူၤဘဉ်တံတဖဉ်မ့ၢ်ဝဲ ဖိသဉ်လၢ အသးနံဉ် အိဉ်ဝဲ ၄နံဉ်တဂၤ, ၈နံဉ်တဂၤ ဦးဖဲသးပုၤလၢအသးနံဉ်အိဉ် ၇၅ နံဉ်တဂၤန့ဉ် လီၤ. ဂံဝိ(၃)ခါလၢ အံၤ ဘဉ်တံဟ်ဖျါထီဉ်ဦး လီၤသမံသမိးယိထံအံၤ လၢ ကညီဦကလုာ်စၢဖိဉ်ကရၢ (KNU)လီၤကဝိဇ္ဇာသဝိဉ်နီဉ် တဖဉ်ဦး ကညီဦကလုာ်ပၤကီၢ်သုး(KNPF)တဖဉ်န့ဉ်လီၤ.

ဝဇ္ဇာမဂ္ဂဇာတ်၊ ၆ ဝဲဒုဝဲ

တံဖိဉ်ဆုဉ်မတရီတပါဖိသဉ်ဂံဝိ (၂)ခါလၢအံၤန့ဉ် လီၤကဝိဇ္ဇာသဝိဉ် နံတဖဉ် ဆုဉ်မတရီတံဂံဆု ကီၢ်ဆဉ် ဦးကီၢ်ရှဉ် ပုၤနီဉ်မိနီဉ်ကမိတဖဉ် အအိဉ်လံဘဉ်ဆဉ် ဖဲလၢမးရှး ၂၀၂၀နံဉ်အပူၤအံၤန့ဉ် တံလိာ်ဘၢလိာ် ကွီၢ်ပုၤမၤကမဉ်တံတဝံဒီးဘဉ်န့ဉ်လီၤ. နီဉ်အသး ပုၤလၢအဖိဉ် ဆုဉ်ဖိသဉ်ဦးမၤကမဉ်တံတဖဉ် အဝဲသ့ဉ်မ့ၢ် ပုၤလၢ အအိဉ်ဟံဉ် ဘူးဘူးတံတံဒီးဖိသဉ် ဦးတံဖိဉ်ဆုဉ်မတရီတပါအံၤ ကထီဉ် အသးဖဲလၢ ဖိသဉ် အမိၢ်အပံတအိဉ်ဘူးဦးအဝဲသ့ဉ်ဘဉ်အဆၢကတီၢ်န့ဉ် လီၤ.

(မ) ဝါနီ = ၁

ဖိသဉ်မုဉ်ဖိ နီၤဘ--- လၢအသးနံဉ်အိဉ် (၈)နံဉ်တဂၤအံၤ ဘဉ်တံဖိဉ် ဆုဉ်အံၤလၢ စီၤဟ--- ဖဲလၢနီဉ်ဝဲဘဉ် ၂၄ သီ, မ့တမ့ၢ် ၂၅ သီ, ၂၀၂၀ နံဉ် ဖဲခ---သဝိ, မ---ကရၢ, နီဉ်တကီၢ်ကီၢ်ဆဉ်, နုပုၤယာ်ကီၢ်ရှဉ် KNU တံဟ်ဟီဉ်ကဝိဇ္ဇာအပူၤန့ဉ်လီၤ. ပုၤမၤကမဉ်တံတဂၤအံၤ ဟဲက့ၤ အိဉ်လၢသဝိပူၤ စးထီဉ်ဖဲတံဂုၤခါအဆၢကတီၢ် (ကဘဉ်ဖဲ လၢယူၤ) ၂၀၂၀ နံဉ်န့ဉ်လီၤ. တံကထီဉ်သးအဆၢကတီၢ် အဝဲဟဲမၤအိဉ်စံာ် အိဉ် ဦးပုၤတူၤဘဉ်တံအဟံဉ်ဖိဖိန့ဉ်လီၤ.

ဖဲတံကထီဉ်သးတနံၤန့ဉ် ဖိသဉ်မုဉ်အမိၢ်ဦးအပံလဲၤလၢပုၤသံအဟံဉ် လၢသဝိအဂၤတဖျါဉ် ဦးဟ်တုာ်ဝဲအဖိ နီၤဆံးတဖဉ်လၢဟံဉ်န့ဉ်လီၤ. ဖိသဉ်ပိာ်မုဉ်ဖိတဂၤအံၤ အပံတဲဘဉ် KHRG နီၤအံၤ, “အခိဉ်ထံးန့ဉ် စီၤဟ--- လဲၤဦးပုၤလၢပုၤသံအဟံဉ်စ့ၢ်. ဖဲပလဲၤတုၤလၢပုၤဟံဉ်တ ဘျီယိ အဝဲတလဲၤဦးပုၤလၢဘဉ် ဦးအဝဲ ဟဲက့ၤ (ဆုခ---သဝိ). ယမၤဦးယၢပဟဲက့ၤတုၤလၢဟံဉ် ဖဲဖးဖိမုၢ် ကဘဉ် ဖဲဂီၤနီ ညနီဉ်ရံဉ် (လၢနီဉ်ဝဲဘဉ် ၂၅သီ, ၂၀၂၀နံဉ်)” န့ဉ်လီၤ.

ဖဲမိၢ်ပံခံဂၤဟဲက့ၤတုၤဆုဟံဉ်အခါထီဉ်ဝဲ အဖိမုၢ်အံၤ ဟီဉ်ဝဲဒုန့ဉ်လီၤ. မ့မ့ၢ် စီၤဟ--- တခီ ဝဲလၢဟံဉ်ပူၤ အံၤန့ဉ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်မိၢ်ပံခံဂၤအံၤထီဉ် တံအိဉ်သးတဖဉ် လီၤဆိလၢအဝဲသ့ဉ်ဂီၢ်အယိ ဖိသဉ်ပိာ်မုဉ်ဖိအပံသံ ကွဲဝဲ စီၤဟ---အံၤလၢ, “ဖိသဉ်တဂၤအံၤအဟီဉ်ဘဉ်လဲဉ်. နမၤ အံၤတံတံခံမံခါခါ.” စီၤ ဟ--- တဲဆၢ အံၤလၢ အတမၤဖိသဉ်ပိာ် မုဉ်အံၤတံနီတမံဘဉ်န့ဉ်လီၤ. ပံတဂၤအံၤ သံကွဲၢ်အဖိမုဉ်ကစုဒုဖိလၢ တံမနုၤကဲ ထီဉ်သးဦးအံၤလဲဉ်အဂ့ၢ်န့ဉ်လီၤ. အဖိမုဉ်ဖိအံၤစံးဆၢအံၤ

လၢ, “ယပျဲတံတဂၤန့ဉ်(စီၤဟ---).” အပံသံကွဲၢ် ကဦးအံၤလၢ ပုၤတဂၤန့ဉ်အမၤဘဉ်အံၤတံမနုၤလဲဉ်. ပံအံၤဟ်ဖျါထီဉ်ဝဲလၢ အဖိ မုဉ်စံးဆၢ အံၤလၢ, “အဝဲမၤ ယၢ”. ပုၤတူၤဘဉ်တံအပံတဲအါထီဉ်ဝဲလၢ, “အဝဲ (ဖိသဉ်မုဉ်ဖိအံၤ) မ့ထီဉ်အံၤ (ပုၤမၤကမဉ်တံအံၤ)န့ဉ် အဝဲပျဲ တံဦးဟီဉ်ဝဲဒုန့ဉ်လီၤ.”

တဘျီယိန့ဉ် ဖိသဉ်ပိာ်မုဉ်ဖိအမိၢ်အံၤ ကွဲၢ်သမံသမိးဝဲ အဖိမုဉ်ဖိကွဲၢ်ဂီၤ ဦးထီဉ်ဝဲပိာ်ခါကွဲၢ်ဂီၤထံလၢတံကိပူၤ န့ဉ်လီၤ. ဖိသဉ်မုဉ်ဖိအမိၢ်စ့ၢ်ကီး ဘဉ်စီဉ်ဦးထီဉ်ဂီၤဝဲဒုန့ဉ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်မုဉ်ဆုဉ်ထီဉ်ဦး နီၤဘ--- တဲဘဉ် အမိၢ် အပံလၢ အဟၢမၤဦးအယိဒုတဖဉ်ဆါ, ဦးဖဲအဝဲမုဉ်လဲၤဆံဉ်ဆါ အခါန့ဉ် တူၤဘဉ်ဝဲလၢအဆါန့ဉ်လီၤ.

ပုၤတူၤဘဉ်တံ အပံဟ်ဖျါထီဉ်တံဂံအံၤဆု နုသဝိသးပုၤအအိဉ် ဖဲလၢ နီဉ်ဝဲဘဉ် ၂၅ သီ, ၂၀၂၀ နံဉ် ဟါလီၤခိအဆၢကတီၢ်ဦးမ့မုၢ်လၢ စီၤဟ--- အံၤန့ဉ် ယုာ်အိဉ်ခုသုဉ်ဝဲဒုန့ဉ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ် သဝိပုၤနီဉ်မိနီဉ်ကမိ တဖဉ် ဖိဉ်ချးနီဉ်အံၤဖဲ လၢနီဉ်ဝဲဘဉ် ၃၀ သီ, ၂၀၂၀ နံဉ်အံၤန့ဉ်လီၤ. ဝံအလီၢ်ခံ အဝဲသ့ဉ်လဲၤဆုခါယိ စီၤဟ---အံၤဆု ကရၢခိဉ်နံတဖဉ် အအိဉ်န့ဉ်လီၤ. ဖဲသဝိကရၢခိဉ်နံတဖဉ် သံကွဲၢ်သမံသမိး စီၤဟ---လၢ မ့ၢ်အဖိဉ်ဆုဉ်ဖိသဉ်မုဉ်ဖိအံၤမ့ၢ်အနီၢ်ကီၢ်ခါတနီၢ်ကီၢ်ခါအခါ စီၤဟ--- တအာဉ်လီၤအတံကမဉ်ဘဉ် အမိၢ်ညါ စံးဝဲလၢအဆံ့န့ဉ်လီၤဒုအစုနု ဆုဖိသဉ်မုဉ်ဖိအံၤအကွဲၢ်ဂီၤအပူၤဦး အတဖိဉ်ဆုဉ်ဘဉ်ဖိသဉ်မုဉ်အံၤလၢ အကွဲၢ်ဂီၤဘဉ်န့ဉ်လီၤ. လၢတံအံၤအယိ တံအံၤမ့ၢ်သ့ဉ်ထံးမုဉ်ခါ တံမၤ ပယုအနီၢ်ကီၢ်ခါတမ့ၢ်အနီၢ်ကီၢ်ခါန့ဉ် သဝိကရၢခိဉ်နံတဖဉ် ကဆၢတဲာ် တံအကီၢ် ဆၢတဲာ်ဝဲတဘဉ်ဘဉ်န့ဉ်လီၤ. ဖဲနုသဝိကရၢခိဉ်နံတဖဉ် ဆၢ တဲာ်တံ တနံဘဉ်လၢအကတီၢ်န့ဉ် အဝဲသ့ဉ်တဟ်ဖျါထီဉ်ဦး ဆုခါစ့ၢ် ကီးတံဂံအံၤဆု ကီၢ်ရှဉ်ကွီၢ်ဘျီဉ်စ့ၢ်ကီးဘဉ်န့ဉ်လီၤ. ဖဲလၢနီဉ်ဝဲဘဉ် ၃၀ သီ, ၂၀၂၀ နံဉ် ကဘဉ်ဖဲ မုၢ်နုၤဒီ ၁၁ နံဉ်ရံဉ်အဆၢကတီၢ် စီၤဟ ---အံၤ အဝဲယုာ်ထုဉ်ဖျး ခုသုဉ်ကွဲၢ်အသးန့ဉ်လီၤ. ဖဲလၢယနုၤအါရံၤ ၁၁ သီ, ၂၀၂၀ နံဉ်အနီၤဒုလဲဉ်န့ဉ် ပုၤယုအံၤတဘဉ်ဒီးဘဉ် ဦးခ--- သဝိသးပုၤ တဲစ့ၢ်ကီးဝဲလၢ အယုစီၤဟ--- တဘဉ်ဘဉ်ဦးတနံဟူ တံကစီဉ် ဘဉ်ပးအဂ့ၢ်အကျိၤနီတမံလၢဘဉ်န့ဉ်လီၤ.

သဝိသးပုၤဟ်ဖျါထီဉ်ယုာ်စ့ၢ်ကီးဝဲလၢ အပျဲတံမုၢ်လၢ တချးဦးလၢ စီၤဟ---ယုာ်ထုဉ်ဖျးကွဲၢ်အသးဘဉ်န့ဉ် တံတဲအံၤလၢ, “နကဲသဝိ သးပုၤ နမၤတံမ့တဘဉ်ဘဉ်န့ဉ် ကဘဉ်က့ၤလၢနုၤလီၤ.” ပုၤယု စီၤဟ --- တဘဉ် ဒီးဘဉ်အယိ သဝိသးပုၤဘဉ်ယိဉ်လၢ အကဟဲက့ၤမၤတၢ ထီဉ်တၢလီၤထီဉ်ဘဉ်ဖုးအံၤမ့ၢ်ဂုၤ, ပုၤတူၤဘဉ်တံ ဦးအဟံဉ်ဖိဖိဖိ မ့တမ့ၢ် သဝိဖိတဖဉ်မုဉ်ဂုၤန့ဉ်လီၤ. ပုၤတူၤဘဉ်တံအဟံဉ်ဖိဖိဖိစ့ၢ်ကီးပျဲ တံ ဒ်သီးဦး သဝိ သးပုၤအတံဘဉ်ယိဉ်အိဉ်အသးန့ဉ်လီၤ.

တံကထီဉ်သးတနံဝံအလီၢ်ခံ နီၤဘ---အပံလဲၤဆုခါယိ ဆု ကီၢ်ပယိ ပဒီဉ်ကွဲးဦးစ့ၢ်တံဆါဟံဉ်န့ဉ်လီၤ. တံဆါဟံဉ်ကသံဉ်သရဉ်ဦးကထာဉ် ကွဲၢ်ထံသမံသမိးအတံပူၤလီၤဦး ဟ့ဉ်အံၤကသံဉ်အိဉ် ၅ သီကီၢ်ဝံ မၤနီဉ် မၤ ယါမုၢ်နံၤမုၢ်သီလၢ ကဘဉ်ဟဲဒီးကွဲၢ်ကဦးအသးအသီတဘျီန့ဉ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ် ကသံဉ်သရဉ်ဦးကထာဉ်ပးဒီဉ်အံၤ တဒုးသ့ဉ်ညါ ဖိသဉ်ပိာ်မုဉ် အပံဘဉ်ပးဦး အဖိမုဉ်ဖိအတံအိဉ်သးနီတမံဘဉ်န့ဉ်လီၤ. ဖိသဉ်

ပိတ်မုတ်အံ့၊ တစ်ခါတစ်ရံတစ်ခါ တစ်ဟုတ်စွာထိုင်နိုင်သေးကံဘာ လာတက်က ကူဆာယာဘျို အနိသးအတတ်တူဘက်အင်္ဂါ နီတမံဘက်န့လီ၊

KHRG ပျိုပျာပျာမာတံဖိ ထိုင်လိတ်တဲသကိးတံးဒီးပုတူဘက်တံးအမိ အပဲဖဲလဲဒိုင်စ့ဘာ ၁၉ သီ၊ ၂၀၂၀ နံ အခါ၊ ဖိသပ်မုတ်ဖိအံ့တူဘက် ဒီးဝဲ ခိပ်န့ဒီးနီခိကွာဂါတတ်ဘက်ဒီးတံးထံးတဖှ် လာအကဲထိုင်သးခိဖျို တံးဖိ ချုပ်မာတရီတပါအီအယိန့လီ၊ ဖိသပ်ပိတ်မုတ်ဖိအတတ်ဟ်သုတ် ဟ်သးဆိတလဲ ဒီးစံးဝဲလဲ အဟာဖါဆါဒီးန့လီ၊ စးထိုင်လာတက်က ထိုင်သးဒီးအီဝဲအလီခံ အဖံးဘုတ်တဖှ်စ့ကိးလီ၊ဘိလီဝါဝဲ ဒီးညီ န့န့ ဖဲအမိအပါသံကွာအီတံးအဆာကတီ တဆိုင်ဒီးစံးဆာတံးလာ ဘက်န့လီ၊ အဲမုတ်စံးဆာဒ်ကယာ် အတတ်ကတိတဖှ် အဆာတစဲ ဘူးဘက်ထွဲလိတ်အသးဘက်န့လီ၊ အဲပျိုတံးတံးအယိ ဟးထိုင် ကွာလီဝဲလဲသဝီပုတဂါ တဘက်လာဘက်န့လီ၊

လီကဝီကရူဘက်ဘာဟးလူယုစီဟ---ဘက်ဆပ် ယုဝဲတဘက်ဒီး ဘက်၊ မုမုနီဘ---အပတ်ခိ ဟ်ဖျို ထိုင်အတတ်ဘက်သးလာ လီကဝီ ပုန့စိန့ကမိတဖှ် ကဖိကွာ်ပုမာမာမာတံးတဂါအံးဒီး ဟံးထိုင် အီဂုဝီ တုလီတံးလီန့လီ၊ အဲလိပ်ဘက်စ့ကိးခိန့တဖှ်လာ ကယုန့အဖိမုတ်ကျဲတဘိဘိ ဒ်သး ကဒီးန့ဘက်ကွာ နီခိဒီးခိန့တံး အိပ်ဆုတ်အိပ်ချ့တံးဆိုင်ထွဲမာစါ လာအဘက်ဘျီးဘက်ဒါအင်္ဂါန့လီ၊

တုမုတ် KHRG နီဟူဘက်တံးဂုအံးဒီးလဲသံကွာ်သံဒီးဝဲ ပုတူဘက် တံးအမိအပဲဝဲဒီး လာတက်ဆဲးဖိထိုင် ဂုဝီဆုညါအင်္ဂါ ကီရုဂ်ပု န့စိန့ကမိတဖှ်၊ KHRG အပုမာသကိးတံးလာအမုတ် ကညီပိတ်မုတ် ကရု (KWO) တဖှ်မာသကိးတံးဒီး ဖဲလဲယန့အါရံ၊ လွှဲန့တန့န့ တံးဆုခိဝဲတံးဂုအံ့ဆုကီရုဂ်ကွာ်ဘျိအစုပုလဲ န့လီ၊

(u) with 2

တံးဂုခံခါတခါအံ့၊ မုဝဲ ဖိသပ်မုတ်ဖိ (၄)နံ တဂါအံ့၊ ဘက်တံးဖိဆုတ် အီလာ ဖိသပ်ပိတ်ခါ (၁၄)နံ စီက--- ဖဲလဲဖျာတြုအါရံ၊ ၁၄ သီ၊ ၂၀၂၁ နံ မုဆါခိအဆာကတီဖဲ ခ---သဝီ၊ ဂ---ကရူ၊ ကိးတရံး ကီဆပ်၊ နုပျာ်ယာ်ကီရုန့လီ၊ စီက---ဟဲကဲလိတ်ကွာ်ဖိသပ် မုတ်ဖိအံ့အဟံးထိုင် မုလာ အဟံးအိပ်ဘူးဒီးဖိသပ်မုတ်ဖိအံ့ ဒီးအဲ သုတ်မုတ်ပုဒီးတံးလိတ်သးစ့ကိးန့လီ၊ လာတံးန့အယိ ဖိသပ်မုတ် အမိ နီဂ---အံ့၊ တဆိကမိတ်ဟ်သုတ်ဟ်သးဝဲလဲ၊ စီက---ကဖိ ချုပ်အဖိမုတ်ဘက်ဒီး ဟုတ်ဂဲလိတ်ကွာ်အဲသုတ် လာဟံးပုန့လီ၊ ဘက် ဆပ် တုမုတ်စီက---အံ့၊ ကိးလီအဖိမုတ်ဖိအံ့၊ လာဟံးပုတံးသနာ် ထံးအါဘျိဒီး တံးလီဆိဘက်အီအယိ အဲကွာ်ထိုင်လာကလဲကွာ်စု ခုသုတ်အီ၊ ဘက်ဆပ် အဲထီလိတ်ဘက် သုတ်ဘက် အယိ စီက---အံ့၊ ဟဲဟးထိုင်ကွာ်လဲဒီးဖဲပုတဘျိန့လီ၊ အယိ နီဂ---အံ့၊ သံကွာ် သမံသမိးဝဲ အဖိမုတ်ဖိအံ့လာ တံးကဲထိုင်သးဒီးအီမနုလဲဒ်အဂု တဆိဘက်တဆိလီတံးလီဆဲးန့လီ၊ အဖိမုတ်စံးဆာ အီဒ်အံ့၊ “အဲဘုတ်လီယဖျိခံ” (...) “အမာယအီးထိုင်ယခိဒ်အံ့” ဒီး တံးဖိဆုတ်အီန့လီ၊ နီဂ---အံ့ထိုင်ကွာ်အဖိမုတ်ကွာ်ဂါ ဒီးထိုင် လာအဖိမုတ်ကွာ်ဂါထိုင်ဂါဒီးအခံဘက်စိပ်န့လီ၊ တဘျိနီ နီဂ---အံ့၊ လဲဒးသုတ်ညါဘက် ပုမာမာမာတံးအမိ ဘက်ယးတံးကဲထိုင်သးအဂုအံ့ ဒီးလဲထိုင်လိတ်အသးဒီး လီကဝီ၊ ကသံသရပ်တဘျိန့လီ၊ ကသံသရပ်စံးဝဲလဲ ဖိသပ်မုတ်ဖိအကွာ်ဂါဘက်ဒီးတစဲးဖိ ဘက်ဆပ်တံး

လီ၊ဘက်ယိတ်လာအင်္ဂါတအိတ်ဘက်န့လီ၊

အနီဂါတခိ နီဂ---ဟ်လီအသးလာ တတိတ်ဖျိုထိုင်တံးဂုအံ့ဆု လီကဝီခိပ်န့တဖှ်အအိတ်ဘက်ဒီး ကအိတ်ဘက်အိတ်ဘာကွာ်တံးဂုအံ့ လာတက်ကစုဒုအပုန့လီ၊ ဘက်ဆပ် သဝီဖိတနီဝဲဘက်နီဂ---လာ စီက---အမိ ဟးဝဲဘက်ပုလာ တံးကဲထိုင်သးအံ့၊ မုတ်ဖိသပ်မုတ် ဖိအတတ်ကမာ် တမုတ်အဖိခါတံးကမာ် ဘက် အယိ နီဂ---အံ့၊ ဆာတံး လီကွာ်အသးလာကတိတ်ဖျိုထိုင်တံးဂုအံ့ဆု အပဲအိတ်ဒီးဒုသဝီသုတ် ကွာ် သးပုအအိတ်န့လီ၊ နီဂ---စံးဘက် KHRG လာ ဖဲအပါသံကွာ် စီက---အမိအပါဘက်ယးပုဟးဝဲ တံးဂုတဖှ်အံ့၊ မုတ်အမုတ်အတီခါ အခါ အတံးဆာတဖှ်ဆုတ်တစဲးဒ်အံ့၊ “ပတသုတ်ညါဘက်၊ ပမာက မာ် တံးလံးဒါး ပမာတံးတသုနီတမံဘက်၊ တံးအံ့လိတ်လာ နဖိခါလိတ် လာနလံခါန့ ပဝဲတဘက်စ့ဘက်၊ တဘက်နီတမံဘက် ကွာ်လာသုကမာ ပု... လဲလာထံးပုခါ(ပုကီရု) မုတ်မုတ် လဲလာကီဆပ်ခါ ပကလဲ၊ ဒ်ဝဲ” နီဂ---ဒီးအပါလဲတံးထိုင်ဝဲတံးဂုအံ့ဆုသဝီသးပုအိတ်ဝဲ၊ သဝီသးပု ဆုခိယီတံးဂုအံ့ဆု ကရူခိပ်အိတ်ဒီးကညီဒီးကလုပုကီ (KNPF)ဖိကွာ်ပုမာမာမာတံးတဂါအံ့ ဖဲလဲဖျာတြုအါရံ၊ ၁၅ သီ၊ ၂၀၂၁ နံ ဟါလီခိအဆာကတီန့လီ၊ နီဂ---စံးဘက် KHRG ဒ်အံ့၊ “ယဖိအနီဆံးအယိ ယကဘက်တိတ်ထိုင်တံးဂုအံ့ဖဲ ကရူပတီ လီ၊ ပဆိကမိတ်လာတံးဂုအံ့ တဘက်လဲဆုညါဘက်၊ ယဖိမုတ်တမုတ် လာအဘက် ဒီးဘက်ထံးဒိုင်ခိမုတ်မုတ် စ့ကိးဘက်အယိ ယတဘက်သးလဲ ဆုညါလာဘက်။”

လာန့အဲဝဲညါ နီဂ---တဘက်သးလဲဆုညါဘက်မုတ်ဒ်သးဒီး ကပုဟ်တံးရလိတ်မုတ်မုတ်မုတ်မုတ် လာအဟံးဖိယိဖိဒီးပုမာ ကမာ်တံးအဟံးဖိယိဖိအဘက်စါ လာအပုတဝါပုအင်္ဂါန့လီ၊ ဒ်န့အသိး အဲဘက်ယိတ်စ့ကိးဝဲလဲ၊ ခါဆုညါတံးဘက်တံးလာ အဖိမုတ်အင်္ဂါန့လီ၊ နီဂ---ဟ်ဖျိုထိုင်ဝဲဒ်အံ့၊ “အဲသုတ်ဝဲပု လာ သုမုတ်ဒါအိတ်လာသုကတဲစါပု (ဒ်သးဒီးတံးဂုအံ့သုတထိုင်ထိုင် တဂုအင်္ဂါ)” အယိ နီဂ--- စံးဘက် KHRG လာ၊ “ပမာမာဝဲတံးဂု ဖဲအံ့ ဒ်သးဒီးတံးဂုဒ်အံ့ခါဆုညါသုတဟဲကဲထိုင်လာတဂု ဒီးသု တကဲထိုင် တံးသုတ်ကွာ်သးကါတဂုအင်္ဂါ၊ ဒီးကမာဝဲအီဖဲအံ့ ဒ်သး ကမာန့ကွာ်ယဖိမုတ်အသုးသုတ်လာ ကဝီဒီး ကသံကသီပုအင်္ဂါ” ဘက်ဆပ် တံးလဲလဲအိတ်ကွာ်လာ ပုလာအမာတံးဆာတံး လီကဝီခိပ် နီပု န့စိန့ကမိဒီးပုကီသုတ်တဖှ်အစုပုဒီး အဲသုတ်ဘက်စံး ညီဆာတံးတံး ဒ်တံးသိတ်တံးသိတ်ကွာ်လီ၊ သးအသိးန့လီ၊ အယိ လာခံကတံး နီဂ--- တဲစ့ကိးဝဲလဲ၊ “ပတသးမာဝဲတံးဂုဖဲအံ့ ဘက်ဆပ် ပမာဝဲအီသုတသုဒု အိတ်လာတံးသိတ်တံးသိတ်အဖိခိပ်လီ” ဘက်ဆပ်ဒ်အညီနီ လီကဝီကရူခိပ်န့တဖှ် ဟံးထိုင်ဂုဝီ ဒ်ပုလိတ် ကွာ်ဒီးပုတူကွာ်ခံဂါအတတ်ဘက်သးအိတ်အသိးန့ အဲသုတ်ဆုခိတ် ဂုအံ့တဘက် အါအါဘက်ဒီးစံးဝဲဒ်အံ့၊ “ပမုတ်မုတ်န့ဒီး ဘက်ယိတ်လာ ပုကတဲဘက်ဖုးပုလာ သပုတကီဘက် အခိတ်ကးကီ” န့လီ၊

စးထိုင်ဖဲလဲဖျာတြုအါရံ၊ ၂၂ သီ၊ ၂၀၂၁ နံအံ့န့ KHRG ပျိုပျာပျာ မာတံးဖိ ဒီး KWO ပုမာမာမာတံးဖိတဖှ် ခိးကွာ်ကယာ်ဝဲတံးဟံးထိုင်ဖိ ထိုင်ဂုဝီ တဆိဘက်ဆိ မုတ်ဒ်သး ဖဲတံးဟံးထိုင်ဂုဝီအကတီ၊ မုတ်မာ အီ ဒ် KNU စံးညီပိတ်အကျိအကျိ အိတ်ကွာ်လီသးသိးခါန့လီ၊ ကရူစံးညီကွာ်ပုဘက်မုတ်ဒါ၊ ကရူခိပ် နီဒီးပုကီတဖှ် သံကွာ် သမံသမိးဝဲတံးဂုအံ့ ဖဲလဲဖျာတြုအါရံ၊ ၂၅ သီ၊ ၂၀၂၁ နံ အနီန့

စီမံကိန်း---အံ၊ တအာ်လီလ၊ အဖိ်ဆု်ဖိသု်မု်ဖိအံ၊နီတထံ် ဘၣ်ဒီး အတံးဆါတဖၣ် အါဒု်တံးတက့ၢ် မ့ၢ်ဒု် “တသု်ညါဘၣ်” ဒီး “ယတမၤအံ၊တံးနီတမံးဘၣ်” န့ၣ်လီၤ. လၢတံးန့ၣ်အယံ ကရူၢ်ခိၣ် နါဒီး KNPF သုးတဖၣ် မၤတံးဆါတံး တသု်နီတမံးဘၣ်ဒီး ဆုၢ်ခိၣ်တံးတခါအံ၊ဆု ကီၢ်ဆၣ်ခိၣ်နါတဖၣ်အစုပူၤတၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

(၆) with 3 children, ၁၂ နှစ်အရွယ်ကလေးများနှင့် ပါဝင်ပါဝင်မှုများ

ဖဲလါအီကူး ၁၂ သီ, ၂၀၂၀ နံၣ် ဂါခီ ၁၂ န့ၣ်ရံၣ်ဒီး၁န့ၣ်ရံၣ်အဘၣ် စၢၤန့ၣ် သဝီဖိတဂၤ ဖဲန့ၣ်လီၤခူသ့ၣ်ဆု နီၢ်လ--- လၢအမ့ၢ်မု်ကမဲ လၢအသးနံၣ်အိၣ် ၇၅ နံၣ်တဂၤအဟံၣ်ဖဲ တ---သဝီ, က---ကရူၢ်, နီၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်ဒီး ဖိၣ်ဆုၣ်မၤတရီတပၤအံ၊န့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တံး တဂၤအံ၊ ဖဲပျါထီၣ်က့ၤ တံးကဲထီၣ်သးအံ၊ ဆု KHRG အိၣ်ဒ်အံ၊န့ၣ် လီၤ. “အဲၣ်ဖဲထီၣ်လၢ မ့ၢ်တံးပူၤဟီအပူၤတပူၤ. ယဂုၢ်ကွဲးစးကွၢ်ထံ အမဲာ် ဘၣ်ဆၣ် အတံးပျါအမဲာ်ဘၣ်. ယနါဟူအကလုၢ်. အဲၣ်ဖိၣ်တံး ဖာ်ယစုဒီး ကးဘၢယကီၢ်ပူၤဒီး အစုန့ၣ်ယဘူးကသံညါ. ယကကိးပသု ယုတံးမၤစၢၤ, ဘၣ်ဆၣ် အဲၣ်ကးဘၢပဲယကီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘူးထီၣ်လၢဖး ဖိမ့ၢ်လံအယံ ပုၤမဲလၢာ်လံ. ယမ့ၢ်ကိးပသုထီၣ် ဖးဒိၣ်ဘၣ်ဆၣ် ဘၣ်သ့ၣ် သ့ၣ် တမ့ၢ်လၢ သဝီဖိတဖၣ် ကနါဟူယလၢဘၣ်.” တုၤမ့ၢ်ဆုၣ်ဝါထီၣ် ဒီး နီၢ်လ--- ဖာ်သ့ၣ်ဟံးသး ဒီးဆိမိၣ်တယးဝဲလၢ ပုၤမၤကမၣ်တံး တဂၤအံ၊ ကမ့ၢ်ပဲပိၣ်ခွါသးစံတဂၤလၢ အဲၣ်ဖိၣ်ညါနီၣ်ထံချီဒီး အိၣ် သဘျုၣ် လၢဟံၣ်ပူၤတဂၤအံ၊န့ၣ်လီၤ. အဲၣ်ဖဲပျါထီၣ်ဝဲဒ်အံ၊, “တံးကဲထီၣ်သးဝဲအလီၤခဲန့ၣ်, အဲတဖဲလၢယဟံၣ်လၢဘၣ်. ယသ့ၣ် ညါတၢ်ပူၤ (လၢအမ့ၢ်အံ၊န့ၣ်လီၤ. (...)) အဲၣ်ကိး ယလၢ ဖံ...ဖံ...ထီ တံးလီၤ. စးထီၣ်တံးကဲထီၣ်သးအံ၊ဝဲန့ၣ် အကိးယၤ လၢဖံ...ဖံ... တဘျုး လၢဘၣ်. ယဆိမိၣ်ဒု ကဘၣ်မ့ၢ်အံ၊လီၤ. ဘၣ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ် ပုၤအါဂၤ တဲအဂ့ၢ် လၢအဲၣ်မၤကမၣ်တံးလၢအတံးဒီးသးစး ဒ်အမ့ၢ် တံးဟုၣ်တံး ဘျုၣ်တဖၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.” အဆိကတၢ် အဲၣ်လဲၣ်တီၣ်ထီၣ်ဝဲတံးဂ့ၢ်အံ၊ဆု သဝီတံးအိၣ်ဖိၣ်ခိၣ်နါ အအိၣ်ဝဲဒီး လၢခဲအဲၣ်လဲၣ်တီၣ်ပျါထီၣ်တံးကိး တံးဂ့ၢ်အံ၊ဆု သဝီသးပုၤအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီသးပုၤအံ၊အာ်လီၤဝဲလၢ ကယုသ့ၣ်ညါဝဲတံးဂ့ၢ်အံ၊ (ဘၣ်ဆၣ်KHRG တဒီးန့ၣ်ဘၣ် မ့ၢ်နါမ့ၢ်သီ လီၤတံးလီၤဆဲးဘၣ်)န့ၣ်လီၤ. သဝီသးပုၤကိးထံၣ်ဒီး သံကွၢ်သမံသမိးဝဲ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တံးဒီးပုၤလၢ ပတယာ်လၢအမၤကမၣ်တံးခဲဂၤလၢာ် လၢတံး လီၤလီၤဆီလီၤသး အလီၤအခါ, မၤနီၣ်မၤပျါစုၢ်ကိး တံးလၢအဲၣ်သ့ၣ် ပာ်ပျါဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢနီၢ်လ--- တယာ်လၢအမၤကမၣ် တံးတဂၤအံ၊ ဂ့ၢ်လီၤဝဲတံးဖိၣ်ဆုၣ်မၤတရီတပၤ နီၢ်လ---အတံးတဲပျါ အံ၊န့ၣ်လီၤ.

နုၤသဝီခိၣ်နါတဖၣ် သံကွၢ်သံဒီးဝဲ ကရူၢ်ခိၣ်လၢ တံးဂ့ၢ်အံ၊ မ့ၢ်အကတၢ် ဖဲပျါထီၣ်ဝဲဆုညါဒီးခါ. ဒီးကရူၢ်ခိၣ် စံးဆါဝဲဒ်လၢ “သုမ့ၢ်ပျါထီၣ် တံးဂ့ၢ်အံ၊ဆုညါန့ၣ်, တဲဘၣ်ယၤ (ဒုးသ့ၣ်ညါယၤ)စ့ၢ်.” တုၤမ့ၢ်ပုၤလၢ တံးတယာ်လၢ အမၤကမၣ်တံးတဂၤအံ၊ နါဟူလၢနုၤသဝီခိၣ်နါတဖၣ် ကဆုၢ်ခိၣ်တံးဂ့ၢ်အံ၊ဆု ကရူၢ်ခိၣ်အအိၣ်ဝဲအလီၤခဲ အဲၣ်လဲၣ်ယီၤဝဲဆု သဝီသးပုၤအဟံၣ်မဲာ်ညါ စိာ်ယုာ်ဝဲဒီးဖဲာ်တဘျုးန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်အဆၢ ကတီၢ် ဘၣ်ဖဲသဝီသးပုၤဒီး အဟံၣ်ဖိယံဖိတဖၣ် တအိၣ်လၢဟံၣ်နီတဂၤ ဘၣ်. လၢခဲသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် လဲၣ်ကဝီယာ်အံ၊ဒီး တုၤမ့ၢ်အဟံၣ်တုၤ လၢတံးကဲထီၣ်သးအလီၤဒီး က့ၤကိးက့ၤအဖိခွါအံ၊ ဆုအဟံၣ်န့ၣ်လီၤ.

တံးကဲထီၣ်သးအံ၊ဝဲအလီၤခဲ သဝီသးပုၤလဲၣ်ကိးဝဲအမၤဒီးအဖိတဖၣ် ဆုသဝီအဂၤတဖျါ လၢအဲၣ်သ့ၣ်အတံးဘၣ်တံးဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီ သးပုၤ တအိၣ်လၢသဝီပူၤဘၣ်အယံ သဝီသးပုၤခိၣ်ခဲကိးထံၣ်ဝဲ လီၤက ဝီခိၣ်နါတဖၣ် ဒ်သိးကဆါတဲာ်ဝဲ မ့ၢ်အဲၣ်သ့ၣ် ကြးဟံးပျါဝဲ တံးဂ့ၢ်အံ၊ ဆု ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်လီၤကဝီပုၤနီၣ်နီၣ်ကမီၤ မ့ၢ်တမ့ၢ်ပဒိၣ်ကွဲးစၢၣ်ထီ (ကညီဒီးကလုာ်စၢၣ်ကရၢ KNU ပဒိၣ်) အအိၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. အဲၣ်သ့ၣ် ဆါတဲာ်ဝဲလၢ ကတီၣ်ပျါထီၣ်တံးဂ့ၢ်အံ၊ဆု KNU ပုၤဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒါတဖၣ် အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. အယံပဒိၣ်ကွဲးစၢၣ်ထီဖဲတုၤဝဲလၢသဝီပူၤ ဖဲလါစးပထ ဘၣ် ၄ သီ, ၂၀၂၀ နံၣ် လၢကယံထံၣ်သ့ၣ်ညါဝဲတံးဂ့ၢ်အံ၊အဂီၢ် ဒီးဖိၣ် ကွဲာ်ဝဲ ပုၤမၤကမၣ်တံးတဂၤအံ၊ ဖဲလါနီၣ်ဝဲဘၣ် ၁၀ သီ, ၂၀၂၀ နံၣ်န့ၣ် လီၤ.

ပုၤတူၢ်ဘၣ်တံးတဂၤအံ၊ မ့ၢ်လါဝဲလၢ ကဒီးန့ၣ်ဘၣ် ဝဲတံးတံးတြါအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဖဲလါဖုၤတြါအါရံၤ ၁၂ သီ, ၂၀၂၀ နံၣ်န့ၣ်, KHRG ပျီပုၤပုၤထၢတံးကစီၣ်ဖိတဂၤ ဖဲပျါထီၣ်ဝဲလၢ လီၤကဝီခိၣ်နါတဖၣ် ပျါ လီၤကွဲာ်ဝဲဒ် ပုၤလၢပုၤတယာ် လၢအမၤကမၣ်တံးတဂၤအံ၊ ဖဲလါဒိၣ် ဝဲဘၣ် ၂၀၂၀ နံၣ်အပူၤ ဒီဖျါတံးအုၣ်သးတအိၣ်လၢပုၤဘၣ်ဒီး ပုၤထံၣ် ထွဲတံးတအိၣ်ဘၣ်အယံန့ၣ်လီၤ. ခဲအံ၊အဲၣ်က့ၤ အိၣ်ဆိးက့ၤဝဲလၢအဟံၣ် လံန့ၣ်လီၤ. လၢတံးအံ၊အဖိခိၣ် ခါဆုညါတံးဘၣ်တံးဘၢလၢပုၤတူၢ်ဘၣ် တံးတဂၤအံ၊အဂီၢ် ကဲထီၣ်က့ၤတံးလီၤဘၣ်ယီၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတံးန့ၣ် အယံ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တံးအံ၊ ဘၣ်အိၣ်လၢတံးပျါတံးဖးအပူၤထီၣ်တံးပုၤ မၤကမၣ်တံးအံ၊ ကက့ၤမၤကံၣ်ဘၣ်ဖးအံ၊န့ၣ်လီၤ. နီၢ်လ---ဟံးပျါ ထီၣ်ဝဲတံးဂ့ၢ်အံ၊ဆု KHRG အိၣ်ဒ်အံ၊, “ဖဲတံးကဲထီၣ်သးအခါ အတဲ ယလၢ အကဟဲတဘျီဒီး. တံးကဲထီၣ်သးဝဲအလီၤခဲ ယမံလၢယဟံၣ် ပူၤတဂၤ တဘျုးလၢဘၣ်. ယတူၢ်ဘၣ်လၢ တံးဘၣ်တံးဘၢတအိၣ်လၢ ယကီၢ်လၢဘၣ်လီၤ.”

ပုၤတူၢ်ဘၣ်တံးတဂၤအံ၊ တဒီးန့ၣ်ဘၣ် တံးဟ့ၣ်ဆုၣ်ထီၣ်နီၢ်သးဂံၢ်ဘါတံး မၤစၢၤ ဒ်သိးကလဲၣ်ခိၣ်မၤန့ၣ်ကွဲာ်ဝဲ အသးတံးတူၢ်ဘၣ်သးခိၣ်မ့ၢ်လီၤ အံ၊အဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တချုးလၢတံးကဲထီၣ်သးအဘျီဝဲအံ၊ဒီးဘၣ်န့ၣ် လၢအပူၤ ကွဲာ် ဖဲအအိၣ်ဒီးလၢအဝါအသဝီ အဆၢကတီၢ်ဖဲ ၁၉၈၆ မ့ၢ်တ မ့ၢ် ၁၉၈၇ န့ၣ် နီၣ်လ--- အံ၊လဲၣ်ခိၣ်မ့ၢ်တံးဘၣ်ဝဲ သွံၣ်ထံးမ့ၢ်ခွါတံးမၤ ပယု ဒီဖျါလၢပယီၤသုးလၢအစံၣ်ဖျိးတဂၤဝဲတဘျီလံန့ၣ်လီၤ. တံးကဲ ထီၣ်သး မ့ၢ်နါမ့ၢ်သီ လီၤတံးလီၤဆဲးတခီ အဲၣ်တသ့ၣ်နီၣ်လၢဘၣ်.

တံးဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်ဂ့ၢ်ဝီ ဒီး တံးဆုၢ်ခိၣ်ဂီၢ်အကျါအကျဲ လဲၣ်အသးကဘျၢ နီၣ်မး မ့ၢ်လၢ ပုၤမၤကမၣ်တံးတဖၣ် တအာ်လီၤအတံးကမၣ်ဘၣ်အယံ န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး လီၤကဝီသဝီဖိဒီးပုၤဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒါတဖၣ် အတံး သ့ၣ် ညါနါပာ်ဘၣ်သး သွံၣ်ထံးမ့ၢ်ခွါဂ့ၢ်ဝီ တတုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးဒီးဘၣ်ဒီး တံးဒုးယာ်လီၤလၢလီၤကဝီပုၤ တအိၣ်လီၤ တံးလီၤဆဲးဘၣ်အယံ လီၤ ကဝီပုၤနီၣ်နီၣ်ကမီၤတဖၣ် ဖိၣ်ဒုးယာ်ပုၤမၤကမၣ်တံးတန့ၢ်တုၤလီၤတံး လီၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး လီၤကဝီပုၤနီၣ်နီၣ်ကမီၤဒီးပၤကီၢ်တဖၣ် အတံးဂံၢ်ဆဲးဘါစါအိၣ်ဝဲ မ့ၢ်လၢ အဲၣ်သ့ၣ် တံးသု ဝဲအုၣ်တံးကုၣ်ဘၣ်ကုၣ် သု တံးမၤကွၢ်တံးအုၣ်ကီၤအကျဲသန့တံးသ့တံးဘၣ်ဒီး ဝဲဖိကဟံၣ် တံးမၤကွၢ် ဒ်အမ့ၢ် တံးမၤကွၢ် DNA တဖၣ်တအိၣ်ဒီးဘၣ်အယံန့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ တံးဟံးဒုၣ်ဟံးကမၣ်ပုၤတူၢ်ဘၣ်တံးဒီး ပုၤတဝါ တံးထံၣ် သံထီၣ်ဒီးထံၣ်ဆဲး ပုၤတူၢ်ဘၣ် သွံၣ်ထံးမ့ၢ်ခွါတံးမၤတရီတပၤတဖၣ် အံ၊န့ၣ် မ့ၢ်ဒီးဒ် တံးဂ့ၢ်ကီၤအခိၣ်အမ့ၢ်တခါလၢ ပုၤကညီတဝါအပူၤဒီး န့ၣ်လီၤ.

' ဖခင်မိမိ ဝါဒကလေး* : ဝါဒဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေ ၎င်းတို့၏ ၂၀၂၀ ခုနှစ်

တစ်ကိတည်းအံ့၊ ဘဉ်တင်ဒီနဲ့ အိမ်
 လာဒ်ခွဲဘဉ် ၁၅သီ၊ ၂၀၂၀ နံနံ ဖဲ
 တင်ကထိပ်သးတ နံနံလီ၊ စ---
 -၊ တလာသဝီဖိ လာအသးနံနံအိပ်
 ၂၄ နံနံတဂါ ဘဉ်တင်ဒးသံအိမ်လာ
 အဂါအကျါတအိပ်နီတမံဘဉ်၊ လာ
 တလာ DKBA အသးဖိဝုသူ၊ လာ
 အအိပ်ခိး တင်သမံသ မိးတြာဖဲ အ-
 ---သဝီ၊ ဘ--- ကရု၊ ကြိုတုကီ
 ဆဉ်၊ နုပျဉ်ယင်ကီရု နံနံလီ၊
 (တင်ကိ- လီကဝီသဝီဖိ)

တင်ကထိပ်သးဘဉ်ယးတင်မာသံအံ့ကထိပ်အသးဖဲ အ---သဝီ၊ ဘ---
 ကရု၊ ကြိုတုကီဆဉ်၊ နုပျဉ်ယင်ကီရု ဖဲလာဒ်ခွဲဘဉ် ၁၅ သီ၊ ၂၀၂၀
 နံနံလီ၊ ပုတုဘဉ်တင်မာဖဲ စ--- နံနံလီ၊ ပိင်ခွဲအံ့အသး နံနံအိပ်ဝဲ
 ၂၄ နံနံ၊ အဝဲမ့တလာသဝီဖိတဂါလာ အ---သဝီ၊ ဘ---ကရု၊
 ကြိုတုကီဆဉ်၊ နုပျဉ်ယင်ကီရုနံနံလီ၊ ဖဲလာဒ်ခွဲဘဉ် ၁၅ သီ၊ ၂၀၂၀
 နံနံ၊ ဂါခိ ၁၀ နံနံရံနံနံ၊ အဝဲဒီးအတံသကိး စီဒ--- လာဆူ DKBA
 သးဖိ ဝုသူအအိပ်လာအမ့ ပုတလာဖိတဂါလာ အအိပ်ခိးတင်သမံသမိး
 အတြာဖဲ အ--- သဝီကပါ ဒီးဒုးသုညါအိမ်လာ အဝဲသုညါအိပ်ဒီးကုင်သုညါ
 တခိင်လီ၊ ဖဲသဝီဖိခံဂါအံ့လာတုဆူ တင်သမံသ မိးအတြာနံနံဒီး လဲနံ
 ဆုင်နီဒဲဖဲ ဒဲဖဲလာအအိပ် ဖဲတင်ကပတပျဉ်နံနံအပူလီ၊ ဖဲနံ စ---
 တဘဉ်ဝုသူလာ အဝဲသုညါအိပ်ဒီးကုင်သုညါတခိင်နံနံလီ၊

ကွာစိစုကိးပုသံတဂါအစိနံနံလီ၊ အဝဲသုညါဆူကုပု အစိ
 အံ့ဆူ အဟံပိဖိဖိတဖျဉ်အအိပ်ဖဲ လာဒ်ခွဲဘဉ် ၁၆သီနံနံလီ၊

ပယီပဟါကီလဲဆူဝဲ ဝုသူတဂါအံ့ဆူ တင်ဆါဟံနံ မ့လာအဘဉ်
 တင်ဒီ တင်တီအိမ် လာအပုမာသကိးတင် DKBA သးဖိအဂါ
 ဒီးဘဉ်ဒီးဘဉ်ထံးပု လီအိပ်ဝဲအယိနံနံလီ၊ ဖဲတင်ကွဲးတင်ကစိပ်
 အံ့အကတီ၊ ဘဉ်ယး ဒီးတင်ကဟံးထိပ်သဲ စးဂုဂီဝီ
 လာပုမာတင်ကမင်အံ့အဖိခိင်ဒဲလဲအဂါနံနံ၊ တင်တသုညါအိမ်
 လီ၊ တင်ဒီးဘဉ်နံနံလီ၊ ဘဉ်ဆဉ်ခဲအံ့ တင်မူးတင်ရင်အိပ်
 ဝဲလာပယီပဟါကီအစုပူနံနံလီ၊

(လာတင်တသုညါတင်ဂါတင်ကျါဘဉ်အပူ၊) ဝုသူ သုညါခိင်သးဖိးထိပ်ဒီး
 နုအဝဲသုညါအလီ “သုလံနံ မင် ဒိပ်မး (အဝဲထိပ်ဝဲလာ တင်ယုထိပ်အံ့တမ့
 တင်လာအကြားအဘဉ်ဘဉ်၊ မ့ဒုင်အဝဲသုညါအိပ်ဒီးလံနံမင်လာ အဝဲအဖိခိင်
 လီ)”. ဖဲနံနံဝံအလီခံ အဝဲကုနံလီဆူအဒီးပုဒီး ဟံးထိပ်ကျိဖျဉ် (9 MM)
 တခိင်နံနံလီ၊ အဝဲထိပ်အကျိခိင်လာ စ--- အခိင်တိသုညါဒီး
 ခးအိမ်တထိပ်လီ၊ ကျိချံဖျိသကင်ဝဲဆူ စ---အခိင်သုညါ ယံနံနံ ဒီးသံဝဲဖဲ
 နံနံတဘျီယိလီ၊ စီဒ---လာ အထိပ်တင်ကထိပ်သးအံ့၊ တဘဉ်
 KHRG လာ “ပမင်တ ဆုင်နီဒီးတဘဉ်ယး တင်ကုင်သုညါအဂါမုင်မုင်နီနီ
 ဒီးဘဉ်၊ အဝဲမ့ခးဝဲထိပ်ဒု၊ ယကသံစုင်လီ၊ ဖဲယထိပ်တင်အံ့ ယသးဘူး
 ကပတုညါ”.

စ--- အမါ နီသ---, ဒီးအဖိခံဂါအိပ်လီတင်ဝဲနံနံလီ၊ DKBA
 သးခိင်နံတဖျဉ်ကိးထိပ်ဝဲ ပုတုဘဉ် တင်အဟံပိဖိဖိတဘျီလံဘဉ်
 ဆဉ် အဝဲသုညါတဒီးနံဘဉ်တင်ဆိပ်ထွဲမာစါနီတမံဒီးဘဉ်၊ DKBA
 ခိင်နံတဖျဉ် တဲအိမ်လာ အဝဲအံ့အဝဲသုညါတချူးဒီးဘဉ်လီ၊ တင်ဘျါ
 ရဲတင်မူးဂုဂီဝီအံ့ တဝဲဝဲဒီးဘဉ်၊ ကရုခိင်တဘဉ် KHRG လာ အဝဲ
 ထိပ်လိင်အသးဒီး DKBA ဝဲတဘျီစုကိးလံ ဘဉ်ဆဉ်အဝဲသုညါ
 တဟုင်တင်စးဆာဘဉ်ယး တင်ဆိပ်ထွဲမာစါအဂါနီတမံဘဉ်လီ၊
 လာတင်နံနံအယိ၊ တဲဝဲလာ အဝဲကထိပ်လိင်ကတိမ်သကိးတင်ဒီး
 DKBA ခိင်နံဘဉ်ယးတင်ဂါအံ့တဘျီကဒီးနံနံလီ၊ တုခဲအံ့ တဒီး
 နံနံဘဉ် တင်ဂါတင်ကျါအဂါလာ ပယီပဟါကီ လာအဟံးထိပ်တင်မူး
 ဂုဂီတဖျဉ် အအိပ်နီတမံဒီးဘဉ်.

ပုမာကမင်တင်တဂါအံ့ အသးနံနံအိပ်ဝဲ ၄၅ နံနံဒီး တင်သုညါအိမ်လာ
 အမ့ပုသးချူတဂါနံနံလီ၊ လီကဝီဖိ သုညါအိမ်လာအမ့သးဖိတဂါ
 (လာတအိပ်ဒီး လီလာထီဘဉ်) လာအဘဉ်ယးဒီး DKBA သးဝဲလီခိင်
 သုညါ ဖဲတင်ဖူလဲကျိတင်လီ၊ ထံဂုသီကရု၊ ကြိုတုကီဆဉ်အပူနံနံလီ၊
 တင်ကထိပ်သးဝဲ အဝဲဘဉ်တင်ဖိင်နံနံအိမ် ဒီးဒီးတီအိမ်လာ အသးကရု
 (DKBA) ဒုင်နံနံလီ၊ လာခံ DKBA ကိးဝဲ ပယီပဟါကီ လာအအိပ်လာ
 ကိးတရံးစုင်အပူတဘျီယိ ဖဲတင်ကထိပ်သးတနံနံနံ, ပယီပဟါကီဟဲတု
 လာတင်ကထိပ်သးအလီ ဒီးကုဖိင်ဝဲ DKBA အသးဖိဝုသူအံ့ဒီး

စ---အမါဒီးအဟံပိဖိဖိလာအအိပ်လီတင်တဖျဉ် အိပ်ခိးဝဲလာ
 တင်ကဘျါရဲဝဲတင်ဂါအံ့နံနံလီ၊ အဝဲသုညါမ့ဒီးနံနံဘဉ် တင်ဆိပ်ထွဲမာ
 စါ (စုအိပ်လိး) လာ DKBA အအိပ်မ့ဝဲ ဒီးတင်ဘျါရဲတင်ဂါအံ့မ့ဝဲ
 လံနံနံ, လာအဝဲသုညါတင်ဘဉ်တင်ဘာအဂါ အဝဲသုညါတင်ဟဲဝဲလာ
 ကဟးထိပ်ကွင်လာ အ---သဝီဒီး ကုအိပ် ဆိးကုလာအကစါ
 နုသဝီနံနံလီ.

[Dvmf0ydt wlvD0, 0wz0

ဖဲအပူၤကွံၣ် ၂၀၂၀ နံၣ်အကတီၢ် လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံး KNU ကီၢ်ရၣ် (၇) ဘၣ်လၢၣ်အပူၤ ကီၢ်ရၣ် တနီၤန့ၣ် ခိဖျိလၢဟီၣ်လၢ်မ့ၣ်ပီၤ ပီၤဖးထီၣ်အယီၤ တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒီး တၢ်သံတၢ်ပုၤ အိၣ်ထီၣ်ဝဲ စ့ၢ်ကီးန့ၣ် လီၤ. န့ၣ်အသိး ဖဲလၢယနူၤအါရံၤ ဒီး လၢမးၣ် ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ် ခိဖျိမ့ၣ် ပီၤ ပီၤဖးထီၣ်အယီၤ တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒီး တၢ်သံတၢ်ပုၤ ကဲထီၣ်တၢ်ခဲၤ န့ၣ်လီၤ.

ၣ်ဖျိတၢ်ဖးထီၣ်အယီၤ: *Dwlvx*Do:wlvwq

ဖဲလၢယနူၤအါရံၤ ၈ သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်, ဂီၤခိ ၈ န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ် စီၤဘ---, ပိၣ်ခွါဖိလၢအသးနံၣ်အိၣ် ၁၂ နံၣ်တဂၤလၢအအိၣ်ဖဲ အ--- သဝီ, တမိးဒီးကရူၢ်, သထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်, နူသထူၣ် ကီၢ်ရၣ်တဂၤအံၤ ယီၢ်ဘၣ်ဝဲဟီၣ် လၢ်မ့ၣ်ပီၤဖဲအလဲၤမၤန့ၣ်ဝဲ သ့ၣ် တဝံးအဘျုးလၢပုၤလၢ်ကျါ လၢအယံၤဒီးအသဝီသၢမံးလၢ, ဒီးအဝဲလဲၤယုၣ်ဝဲဒီး သဝီဖိလၢအဂၤအဂၤတဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. အခိၣ် ညါခိၣ်လၢအစ့ၣ်တကပၤ ဖျိးကွံၣ်ဝဲခိဖျိ တၢ်ပီၤဖးထီၣ်ဖးဒိၣ် အယီၤဒီး အခိၣ်ကံၣ်ဒုၣ်လၢအထွဲတကပၤစ့ၢ်ကီး ဘၣ်ဒိဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်အသးဝံၤအလီၢ်ခဲ, သဝီဖိလၢအလဲၤယုၣ်ဒီးအီၤတဖၣ် ဟဲက့ၤ စိၣ်က့ၤအီၤဆူသဝီပူၤန့ၣ်လီၤ. တနံၤယီၤ တၢ်ကဲထီၣ်အသးန့ၣ် တၢ်ဆူ အီၤဆူ ကညီဆူၣ်ချ့မၤစၢၤဝဲကျါ (KDHW) အကသံၣ်ဒၢးလၢအအိၣ် ဖဲ ခွဲၣ်အိၣ်ယုၣ် နူသထူၣ်ကီၢ်ရၣ်ဝဲဒၢး လၢတၢ်ကကူၤစါယါဘျုးသးအဂီၢ်န့ၣ် လီၤ. အဝဲအိၣ်ဝဲဖဲကသံၣ်ဒၢးန့ၣ် သၢနွံဝံၤအလီၢ်ခဲ တၢ်ဆူက့ၤအီၤဆူအ နီၢ်ကစၢ်သဝီန့ၣ်လီၤ. စီၤဘ--- အံၤမ့ၢ်ဖိၣ်ယဲတဂၤန့ၣ်လီၤ. (အမိၢ်သံဝံၤ အလီၢ်ခဲ အပၢ်ဟ်တၢ်ကွံၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ). ခဲအံၤအဝဲအိၣ်ဒီးအမ့ၢ်ဂၢ်မ့ၢ် ကဲတဂၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် အမ့ၢ်ဂၢ်စ့ၢ်ကီး ဘၣ်ကျဲးစးဝဲလီၢ်ဝဲလၢ တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိသးသမူအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဂၤအံၤတဟ့ၣ် ဘၣ်ဝဲကသံၣ်ပူၤ လၢတၢ်ကကူၤစါယါဘျုးသးအဂီၢ် နီတဘးဘၣ်. လၢန့ၣ် အမဲၣ်ညါ အဝဲဒီးန့ၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကီး ကျိၣ်စ့တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢ လီၢ်ကဝီၤ နူဖိသဝီဖိတဖၣ်, ကီၢ်ဆၣ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်ဒီး ကညီပိၣ်မ့ၣ်ကရၢ (KWO) တဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဒီးန့ၣ် ဘၣ်ဝဲကျိၣ်စ့ခဲလၢၣ် ၃၅၀,၀၀၀ ကွးန့ၣ်လီၤ.

ခိဖျိစီၤဘ---အမ့ၢ်ဂၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢ အကလဲၤဆူအီၤဆူ ကသံၣ်ဒၢးအယီၤ KNU ကသံၣ်အပူၤမၤ တၢ်ဖိတဖၣ်ဟဲဆူ အ---သဝီ ထီၣ်ဘိလၢကဟဲကွံၣ်ထွဲဝဲ စီၤဘ---အတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်အိၣ် သးအဂီၢ်န့ၣ် လီၤ. နီၤ KHRG ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အသိး ဖဲလၢမးၣ် ၄ သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ် အဝဲဘျုးက့ၤဝဲ ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ပီၤလၢစီၤဘ--- ယီၢ်ဘၣ်ဝဲတဖျါအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒီးလီၤအီၤလၢ KNLA သးက့ (၁), သးရၣ် (၂) ဒီး ကညီဒိကလုၢ်ဂၤသးကရၢ (KNDO) တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢယနူၤအါရံၤ ၁ သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ် KNLA ငှးသ့ၣ်ညါဝဲ လီၢ်ကဝီၤနူသထူၣ်ဖိတဖၣ်လၢ ဘၣ်ယးအဝဲသ့ၣ် အတၢ်ဒီးလီၤ မ့ၢ်ပီၤလၢပုၤကျါအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. KNLA ဟ့ၣ်ပလီၢ် ကဒီး နူဖိသဝီဖိတဖၣ် အသိတဝီဖဲလၢယနူၤအါရံၤ ၇ သီ, ဟါခိဒီး လၢယနူၤ အါရံၤ ၈ သီ, ဂီၤခိၣ် ၂၀၂၁ နံၣ် န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢခိၣ်စ့ဘၣ် ၂၀၂၀ နံၣ်ဘူးထီၣ်ကလၢၤန့ၣ် သးပဒိၣ်တဖၣ် ဆူအါ ထီၣ်ဝဲအသးဖိတဖၣ် ဒီးဟးဝဲၤဝဲၤအါထီၣ်လၢဟီၣ်ကဝီၤပူၤအယီၤ ခးလီၢ် ဘၣ်အသးတဘျုးဘျီဒီး KNLA ဖဲမ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤ မ့ၢ် တၢ်မၤကမၣ်ဝဲ NCA တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးအလံၢ်ပံးယၢ်အဆၢဖိ ၅ (ဂ) လၢအဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ပုၤဆဲးလီၤစ့မ့ၢ်ကျါတဖၣ် “ကဘၣ်ဟးဆဲးဝဲတၢ်ဆူ အါထီၣ်ဝဲသးမ့ၢ်သံၣ်ဘိၣ်ဂံၢ်ဘါလၢ လီၢ်ကဝီၤတဖၣ်လၢ အပၣ်ယုၣ်လၢ တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးအပူၤ အါန့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်အါထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.”

သးပဒိၣ်မၤအါထီၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအယီၤ KNLA လၢ အအိၣ်လၢသး က့ (၁), သးရၣ် (၂)တဖၣ် ဘၣ်ဒီးလီၤ အါထီၣ်ဝဲဒၣ်ဟီၣ်လၢ်မ့ၣ်ပီၤ နီၤသိးကဒိသးဝဲ သးပဒိၣ်တဖၣ် အတၢ်ဟဲန့ၣ်လီၤဟူးဂဲၤလၢတၢ်လီၢ်တ နီၤနီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. နီၤကညီဂ့ၢ်ဝဲဒဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) ပျီပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိ တဂၤဟံၣ်ဖျါဝဲအသိး သးပဒိၣ်အသးတဖၣ် ဟူးဂဲၤ အါလၢပုၤပူၤဖဲတၢ်ကဲ ထီၣ်သးအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒီးလီၤအါထီၣ်ဝဲ မ့ၢ်ပီၤအသိတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်မၤကမၣ်ဝဲ NCA အဆၢဖိ ၅ (က)ဒီး တၢ်ဘျုးခိၣ်သ့ၣ် ၈ (က) လၢအမ့ၢ် တၢ်အါၣ်လီၤအီၤလီၤလၢသးဖိၣ်စ့ကဝဲခဲခိယၢ်ပၤကဘၣ် လူၤ ပိၣ်ထွဲမၤအီၤန့ၣ်လီၤ.

ၣ်ဖျိတၢ်ဖးထီၣ်အယီၤ: *Dwlvx*Do:shwq

ဖဲလၢမးၣ် ၁ သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ် ဟီၣ်လၢ်မ့ၣ်ပီၤ ပီၤဖးထီၣ်အယီၤ သဝီဖိ လၢအမ့ၢ် စီၤအဲၣ်သယုၢ်ဖိ အသးနံၣ်အိၣ် ၂၄ နံၣ်ဒီး နီၢ်မူဖးဖိ အသးနံၣ် အိၣ် ၁၉ နံၣ်ခဲကဲအံၤ သံကွံၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ခဲကဲလၢၣ်အိၣ်လၢ သ---သဝီ, ယဲကဲခိၣ်ကရူၢ်, လၢဒိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ချါၣ်လွံၤထူၣ်ကီၢ်ရၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤ အဆၢကတီၢ်ဖဲ အဝဲသ့ၣ်လဲၤဆူဝဲလၢဒိၣ် လၢကပူၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢ ကျးဆါတၢ်အဂီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. နီၤန့ၣ်အသိး စီၤက---လၢ အသးနံၣ်အိၣ်၁၈နံၣ်လၢ အအိၣ်ဆိးဖဲသဝီတဖျါယီ အပူၤတဂၤအံၤန့ၣ် လဲၤသကိးစ့ၢ်ကီးတၢ်တပူၤယီၤဒီး အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲဂီၤခိ ၇း၃၀ န့ၣ်, သိလ့ၣ်ယီၤလၢ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ခဲကဲဒီးသကိးဝဲတခိၣ်န့ၣ် ထံးဘၣ်ဟီၣ်လၢ်မ့ၣ်ပီၤဖဲ ဒ---တၢ်လီၢ်, လၢအစီၤစ့ၢ်ဒီး သ---သဝီ သၢမံးလၢန့ၣ်လီၤ. စီၤအဲၣ်သယုၢ်ဖိဒီး နီၢ်မူဖးဖိသံဝဲတဘျီယီဖဲ တၢ်ကဲ ထီၣ်သးအလီၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. စီၤက--- လၢအဒီးသိလ့ၣ်ယီၤလၢအဂၤ တခိၣ်တခိ ဟီၣ်လၢ်မ့ၣ်ပီၤအက့အခိ ဘၣ်တပျၢ်စ့ၢ်ကီးအနီၤဖဲဒီးအခိၣ် တဆံးတက့ၢ်န့ၣ်လီၤ. စီၤက---ဟဲက့ၤဆူသဝီပူၤတဘျီယီဒီး က့ၤဒုး သ့ၣ်ညါ ဝဲပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အဟံၣ်ယီၤဖိဒီး လီၢ်ကဝီၤခိၣ်န့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ယးတၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်လဲၤဆူတၢ်ကဲထီၣ်သး အလီၢ်ဒီး ဟဲက့ၤစိၣ်ဝဲပုၤလၢအသံခဲကဲအစိၣ်ဆူသဝီပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဟီၣ်လၢ်မ့ၣ်ပီၤကဲထီၣ်သးအံၤ တမ့ၢ်တၢ်အဆိကတၢ်တဘျီဖဲ လီၢ်ကဝီၤ အံၤအပူၤဘၣ်. ဖဲဘါဖုၤတြုၤအါရံၤ ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ် (KHRG တမၤန့ၢ် ဘၣ် မ့ၢ်နံၤမ့ၢ်သီလီၤတၢ်ဘၣ်) ဟီၣ်လၢ်မ့ၣ်ပီၤတဖျါပီၤဖးထီၣ်ဝဲဖဲ ဒ---တၢ်လီၢ်အခိၣ်အယၢၤအယီၤ သဝီဖိလၢ သ---သဝီတဂၤ အစုဒီး အခိၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဒိဘၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၢ်ဘ--- လၢအမ့ၢ် နီၢ်မူဖးဖိအမ့ၢ် ဂံၢ်န့ၣ်တဝဲလၢ သ---သဝီဖိတဂၤအံၤ ဟဲက့ၤစိၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤ

တဖန်ဒီးတံဖိတံလံတဖန်အံဒီးသဒါအီလါ ဟိန်လံာ်မုာ်ပိာ်တံပိာ်ဖး ထီၣ်အယိ အဝဲတဘၣ်ဒီးဒိၣ်မုာ်မုာ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

လီၤကဝီၤခ့ၣ်ဆဲၣ်ယုၣ်ခိၣ်န့ၣ်တဖန် ဟ့ၣ်ပလီၤဝဲ လီၤကဝီၤသဝီဖိတဖန် လါ ကဟးဆူးကျဲလါသဝီမုာ်န့ၣ်တကပါမုာ်လါဟိန်လံာ်မုာ်ပိာ်အိၣ်ဝဲလါ သ---သဝီကပိာ်ကပါအယိန့ၣ်လီၤ. ဟိန်လံာ်မုာ်ပိာ်သ့ၣ်တဖန်အံၤ မုာ်သူးဖဲလဲၣ်တဖုဒီးလီၤတ့ၢ်ဝဲလဲၣ်န့ၣ် သဝီဖိလါ သ---သဝီတဖန် တသ့ၣ်ညါဝဲဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲလါမုာ်ပိာ်အံၤဘၣ်တံဒီး လီၤတ့ၢ်အီၤဖဲ အပူၤကွၢ်တံဒုးကဲထီၣ်လါ ကညီဒီကလုာ်တံထူၣ်ဖျဲးသူး မုာ်ဒိၣ် (KNLA) ဒီး ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သူးအဘၣ်စၢၤအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တံဟ့ၣ်ပလီၤအဝဲသ့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ သဝီဖိတဖန် တလုာ်လီၤလုာ်ထီၣ် ကျဲဝဲန့ၣ်လါဘၣ်. တံဟ့ၣ်ပလီၤအဝဲသ့ၣ်တဖန်လါ ကဟးဆူးကျဲလါ ဘၣ်တံတြီယးအီၤဝံၤ အလီၢ် ခံကတံတဘျီန့ၣ်မုာ်ဝဲဖဲ လါယနူၤအါရံၤ ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. သနကံ ကလဲၤပူၤတံအိၣ်တံအီၤလါ ဝုာ်ပူၤကျဲ အဂၤအိၣ်ဘၣ်ဆၣ်ကျဲအံၤအဘူးအယိ သဝီဖိတဖန်သ့ၣ်ကျဲအံၤန့ၣ်လီၤ.

နီၢ်ဖ---တဲလဲလါ “ဟိန်ကဝီၤအဝဲန့ၣ် (ဟိန်လံာ်မုာ်ပိာ်) တံကဲထီၣ်သး အိၣ်ခံဘျီလံအယိ ပသုကျဲတဘျီန့ၣ်တဘျီလါဘၣ်. ပဟးထီၣ်ဟးလီၤ လါသဝီအခိၣ်အယါမးတဘျီလါဘၣ်. ပဘၣ်ယိၣ်တံဒိၣ်မး. ပုၤတဲ လါသုကျဲအဝဲန့ၣ်တဂ့ၤသနကံ ပဘၣ်လဲၤပူၤတံလါဝုာ်ပူၤအယိ ပဘၣ် သုကျဲဝဲန့ၣ်လီၤ. ပမုာ်တလဲၤဒု ပအိၣ်တံအဂီၢ် တံတအိၣ်နီတံမံလါဘၣ်. စးထီၣ်လါ ဟိန်လံာ်မုာ်ပိာ်တံကဲထီၣ်သးအလီၢ်ခံကတံတဘျီန့ၣ် သဝီဖိတဖန်ပျံၤတံဒီး လဲၤလါသဝီအခိၣ်အယါတဘျီလါဘၣ်.” သဝီဖိတဖန် မုာ်ပူၤထံာ်ဒီးမးအိၣ်ဝဲလါ တံလုာ်အိၣ်နီခိၣ်သးသမူအဂီၢ် ဘၣ်ဆၣ် ခဲအံၤအဝဲသ့ၣ်ပျံၤတံ (ဟိန်လံာ်မုာ်ပိာ်) ဒိၣ်မးလါ ကလဲၤဆူ အစံာ်ပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လါ ၂၀၀၆ နံၣ်တုၤ ၂၀၂၀နံၣ်န့ၣ် ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤ ကညီပုၤယုာ်အိၣ် ကမံကမံးတံာ် (CIDKP) ဟ့ၣ်တ့ၢ်လံာ်ဟိန်လံာ်မုာ်ပိာ်တံလီၤဘၣ်ယိၣ် တံမးလိတဖန်ဆူ လီၤကဝီၤသဝီဖိတဖန်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၤကဝီၤ ဟံၣ်ဖိယိဖိတဖန်စုာ်စုာ် ညီနီၤဆုာ်ထီၣ်ဝဲအဟံၣ်ဖိယိဖိခါးစးတဂါလါ ကလဲၤထီၣ်တံမးလိအံၤ ဒ်သိးကဟဲက့ၤ ဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤလီၤက့ၤအတံ သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပာ်ဒီး အဟံၣ်ဖိယိဖိအဂၤတဖန်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လါတံန့ၣ် အယိ အါတက့ၢ်သဝီဖိတဖန်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးဘၣ်ယး ဟိန်လံာ်မုာ်ပိာ်တံ လီၤပျံၤလီၤဖုးဒီး စုကဝဲလီၢ်လံၤလါ တပိာ်ဖးထီၣ်ဒီး သ့ၣ်တဖန် ဒီး အဝဲသ့ၣ် သ့ၣ်ညါစုာ်ကီးဝဲလါ ကဘၣ်ဒီးသဒါလီၤအနီၢ်ကစာ်သးဒ်လဲၣ် အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

တံဒုးသ့ၣ်ညါတ့ၢ်သဝီဖိတဖန်လါ သဝီခိၣ်ယါဟိန်ကဝီၤန့ၣ် အိၣ်ဒီး ဟိန်လံာ်မုာ်ပိာ်ဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်တနီၤဟူၤလါ လီၤကဝီၤခိၣ်န့ၣ်တဖန် ထူးထီၣ်ရဲၣ်ပျံၤကွၢ်ဟိန်လံာ်မုာ်ပိာ်တဖန်အံၤ နီတဘျီဘၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၢ်ဖ--- တဲလဲလါလီၤကဝီၤပုၤတဝါအဲၣ်ဒီးဝဲလါ တံကထူးထီၣ်ရဲၣ်ပျံၤကွၢ်ဟိန် လံာ်မုာ်ပိာ်ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်ကအိၣ်မူဘၣ်ဝဲ ပူၤဖျဲးဒီးတံပျံၤတံဖုးအဂီၢ် “ယဆိမိၣ်ဒုဟိန်ကဝီၤအပူၤအံၤ ဟိန်လံာ်မုာ်ပိာ်ကအိၣ်ဒီးဖးအါညါ. သဝီဖိအဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဖန်ဒီး ပုၤသဝီဖိတဖန်ဘၣ်ဒီးလါဟိန်လံာ်မုာ်ပိာ်

အယိန့ၣ်အိၣ်ဝဲ. ဟိန်လံာ်မုာ်ပိာ်တဖန်အံၤ ကြားလါတံကထူးထီၣ်ရဲၣ်ပျံၤ ကွၢ်အီၤ ဒ်သိးဒီးပကအိၣ်ဘၣ်လါ တံသဘျီဒီးတံပျံၤတံဖုးဟိန် လံာ်မုာ်ပိာ်သုတအိၣ်လါတဂ့ၤအဂီၢ်. ပုၤသဝီဖိလါသဝီပူၤအံၤ လဲၤပူၤ တံအိၣ်လါဝုာ်ပူၤလီၤ. ပမုာ်တလဲၤပူၤတံအိၣ်ဘၣ်န့ၣ် ပကအိၣ်မူဒ်လဲၣ်. ပအိၣ်မူလါဟိန်ခိၣ်ချါတစီၢ်တလီၤလီၤ. တံပူၤကွၢ်န့ၣ်ပူၤကွၢ်လံ. ဖဲတံ ပတုာ်တံဒးအကတီၢ်အံၤ ပအဲၣ်ဒီးဖဲအိၣ် မးအိၣ်လါ ပဟိန်ခိၣ်လါမိာ် ပံၤဖဲဖုဟ့ၣ်သါပုၤအပူၤလီၤ. တံအိၣ်သးမုာ်အိၣ်ဒ်အံၤဒု ပတံအိၣ်မူ တလဲၤထီၣ် လဲၤထီၣ်ဘၣ်. တံအံၤလီၤသးအူးဒိၣ်မးလီၤ.”

ပုၤတုာ်ဘၣ်တံအဟံၣ်ဖိယိဖိတဖန် လိၣ်ဘၣ်ဝဲတံမးမုာ်ဒီးဟ့ၣ်ဆူၣ် ထီၣ်က့ၤသးဂံၢ်ဘါ (ဒ်သိးကလဲၤခီဖျိတံသးအူးအံၤကန့ၢ်အဂီၢ်) န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်သူးခိၣ်ချဲသူးရ့ၣ်နီၣ်ဂံၢ် (ခ.မ.ရ-၉၂) အိၣ်ဆိလီၤအသး ဘူးဒီးသ---သဝီဒီးအသူးရ့ၣ်ခိၣ်ထုၤလုက့ၤဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဝဲပုၤတုာ် ဘၣ်တံအဟံၣ်ဖိယိဖိတဖန်ဒီး ဟ့ၣ်လီၤစုာ်ကီးအဝဲသ့ၣ် ဟုသးသါထာၣ် ဒီးဝဲတထာၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတုာ်ဘၣ်တံအဟံၣ်ဖိယိဖိ ဒီးန့ၢ်ဘၣ်စုာ်ကီး ကျိၣ်စုတံမးစၢၤ လါအဘူးအတံလါ လဲၤအိၣ်ဆိးလါ ထံဂုၤကီၢ်ဂါ တဖန်အအိၣ်ဒီး တဒီးန့ၢ်ဘၣ်တံဆိၣ်ထွဲမးစၢၤလါ အဂ့ၢ်အဂါဘၣ်.

ကီၢ်ပယီၤမုာ်ထီၣ်ကလံၤထံး လီၤကဝီၤတဖန်ပူၤ မုာ်ပိာ်အိၣ်သ့ၣ်လီၤသး အါအါဂီၢ်ဂါအယိ လီၤကဝီၤဒုသဝီဖိတဖန် လီၤဆိဒ်တံ သဝီဖိလါဒီး သန့ၤထီၣ်တံလုာ်အိၣ်နီခိၣ်သးသမူလါ ခုးဒီးစံာ်တဖန်အဂီၢ် ကဲထီၣ် တံလီၤဘၣ်ယိၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. လါန့ၣ်အဝဲၣ်ညါကျိၢ်, ပနာ်ဒီးမဲာ်တလဲး တဖန်စုာ်ကီး ဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးသံဝဲန့ၣ်လီၤ. ဒုသဝီဖိတဖန်အိၣ်ဒီးတံဘၣ် ယိၣ်ဒိၣ်မးမုာ်လါ အအိၣ်ဆိးလါမုာ်ပိာ်အတံလီၤဘၣ်ယိၣ်ဟိန်ကဝီၤ ပူၤအယိန့ၣ်လီၤ.

လါတံန့ၣ်အယိ သဝီဖိတဖန်မုာ်လံာ်ဝဲလါ လီၤကဝီၤခိၣ်န့ၣ်တဖန်ဒီး တံ ကရါကရိလါ အဘၣ်ထွဲလိာ်သးတဖန်ကမးပျီကွၢ်မုာ်ပိာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မုမုာ်ဒ်န့ၣ်မး သဝီဖိတဖန် ကဖဲအိၣ်မးအိၣ်ဘၣ်တံလါ အခုးအစံာ်ပူၤ လါ တံဘၣ်တံဘါအပူၤကသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

